

Kvalita trávení volného času obyvatel venkova - pohled do východočeské obce České Libchavy

Soňa Applová

Bakalářská práce
2007

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Soňa APPLOVÁ**

Studijní program: **B 7507 Specializace v pedagogice**

Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Význam kvality trávení volného času obyvatel obce České Libchavy (kteří jsou aktivně zapojeni v dobrovolných občanských spolcích)**

Zásady pro vypracování:

Stanovení si konkrétního cíle.

Zvládnutí teorie (nadstandardní pohled do problému).

Vyhledání a zpracování konkrétních údajů.

Provedení kvalitativního výzkumu formou rozhovoru.

Přijetí odpovídajících závěrů, případně využití práce v reálu.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

PÁVKOVÁ, J. a kol. Pedagogika volného času. Praha: Protrál, 2005. ISBN 80-7178-711-6

HOFBAUER, B. Děti, mládež a volný čas. Praha: Protál, 2005. ISBN 80-7178-927-5

ŘEZÁČ, J. Sociální psychologie. Brno: Paido, 1998. ISBN 80-8593-148-6

MIJOVSKÝ, M. Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-2471-362-4

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Karel Gamba

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

23. února 2007

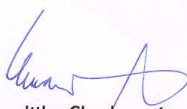
Termín odevzdání bakalářské práce:

25. května 2007

Ve Zlíně dne 23. února 2007

L.S.

Ing. Jitka Chudarová
pověřená děkanka

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Abstrakt česky

Cílem této práce je přiblížit problematiku volného času venkova a uvést její základní prvky a faktory ovlivňující její úspěšný rozvoj.

Teoretická část pojednává nejen o volném čase, ale i o činitelích, kteří ho utvářejí. Těmi jsou samozřejmě neziskové organizace, dobrovolníci, ale i sami občané a místní instituce. Dále k nim patří komunikace, životní styl a sociální skupiny. Zmíněna je i metoda komunitního plánování, která je důležitým nástrojem k efektivnímu rozvoji volného času.

Praktická část představuje analýzu dat, průzkum trávení volného času občanů Českých Libchav a následné zpracování strategického plánu.

Klíčová slova:

Volný čas, neziskový sektor, občanská sdružení, dobrovolnictví, životní styl, komunikace, sociální skupiny, občané a obecní instituce, komunitní plánování, strategické plánování.

ABSTRACT

Abstract in English

The aim of this is to introduce leisure time problems in the country, to states its primary features and factors influencing its successful development.

Theoretical part deals not only with leisure time but also about with factors which from it. Among these features are non-profit-making organizations, volunteers and also citizens and local institutions. Also communication, lifestyle and social groups belong to these factors. Moreover, there is mentioned community planning method which is an important instrument for effective development of leisure time.

Practical part presents data analysis, investigation of spending the leisure time of citizens of České Libchavy and subsequent elaboration of strategic plan.

Keywords:

Leisure time, non-profit-making segment, registred community, volunteering, lifestyle, communication, social groups, citizens, local institutions, community planning, strategic plan

Touto cestou bych chtěla poděkovat Mgr. Karlu Gambovi za poskytnutí cenných rad při vedení mé bakalářské práce.

„Člověka lze hodnotit podle toho co dává, nikoli podle toho, co může získat.“

Einstein Albert

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VOLNÝ ČAS.....	11
1.1 POJEM - VOLNÝ ČAS	11
1.2 HISTORIE VOLNÉHO ČASU.....	12
1.3 VOLNÝ ČAS A SOUČASNOST.....	14
2 OBČANSKÁ SPOLEČNOST	16
2.1 OBČANSKÁ SPOLEČNOST	16
2.2 NEZISKOVÉ ORGANIZACE	17
2.3 DOBROVOLNICTVÍ.....	21
3 KVALITA ŽIVOTA – KULTURNÍ DĚNÍ V OBCI.....	24
3.1 ZPŮSOB VYUŽÍVÁNÍ VOLNÉHO ČASU – „ŽIVOTNÍ STYL“	24
3.2 OBČANÉ A DĚNÍ V OBCI	24
3.3 OBEC A OSTATNÍ ORGANIZACE – POMOC, SPOLUPRÁCE.....	25
3.4 KOMUNIKACE.....	27
3.5 SOCIÁLNÍ SKUPINY	28
3.6 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ.....	29
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	31
4 VÝCHODISKA VÝZKUMU	32
4.1 PŘÍPRAVA VÝZKUMU	32
4.2 CÍL VÝZKUMU	33
5 TEORETICKÝ RÁMEC A REALIZACE VÝKUMU.....	34
5.1 ANALÝZA DOKUMENTŮ - POROVNÁVÁNÍ.....	34
5.1.1 Získávání údajů	34
5.1.2 Postup zpravování údajů	34
1. Zájem obyvatel Českých Libchav o členství v místních občanských sduženích	35
2. Finanční podpora místních občanských sdužení ze strany obecního úřadu	35
3. Porovnání vývoje místních kulturních akcí podle organizace jednotlivých složek, které se podílejí na utváření kulturní oblasti obce	36
5.1.3 Shrnutí analýzy dat.....	37
5.2 DOTAZNÍK.....	38
5.2.1 Plán výzkumu.....	38
5.2.2 Interpretace výsledků	51
5.3 STRATEGICKÝ PLÁN	54
5.3.1 Výběr budoucích možností – Strategie	54

ZÁVĚR.....	55
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	56
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	59
SEZNAM OBRÁZKŮ	60
SEZNAM TABULEK.....	62
SEZNAM PŘÍLOH.....	63

ÚVOD

Pro toto téma jsem se rozhodla nejen proto, že je podnětné a lákavé, ale hlavně proto, že je mi velmi blízké a o tuto problematiku se aktivně zajímám. Tématika volného času je v dnešní době populárním, rozmanitým a poutavým „žánrem“. Zabývá se jí nejen pedagogika a sociologie, ale je zajímavá i pro trh, média a další subjekty. O volném čase můžeme nalézt opravdu mnoho informací, které nám budou užitečné a v souvislosti s činností v daném směru i nepostradatelné. Na druhou stranu nesmíme zapomenout ani na samotnou praxi a experiment, abychom různé činnosti a programy rozvíjeli dále zajímavým, inspirujícím a užitečným směrem.

Má bakalářská práce bude zaměřena přímo na trávení volného času v menší východočeské vesnici, která má zhruba 500 obyvatel. Cílem práce bude porovnání rozvoje aktivit letošního roku s lety minulými, zmapování představ obyvatel o dalších činnostech v kulturním sektoru a rozebrání činnosti místních občanských spolků. Na základě těchto informací se pokusím sestavit strategický plán pro kulturní oblast obce.

Sama jsem členkou místního občanského sdružení Českolibchavských žen a dále také působím od října 2006 jako místní zastupitel a od ledna 2007 jako předsedkyně Sportovně kulturní komise. Proto mám nejen za sebe velký zájem na vypracování podobného projektu. Ten bude jistě pro obec přínosný a napomůže jí v nastínění směru jakým se při rozvíjení kulturní stránky dále ubírat. Věřím, že právě zpracováním této bakalářské práce se mi podaří nalézt nejen „superlativa“, ale i negativa a nedostatky jaké tu bezesporu jsou a na jaké je třeba se také zaměřit.

Teoretická část mé bakalářské práce bude zaměřena na tyto témata: Volný čas, občanská společnost a kvalita života s ohledem na kulturní dění v obci. V sekci volného času se budu zabývat definicí pojmu, historií a současností volného času. V další části odpovím na otázku občanské společnosti. Dále se budu zabývat neziskovým sektorem a dobrovolnictvím. V posledním bloku, který je zaměřen na kvalitu života, se zaměřím na způsob využívání volného času, samotné občany, obec a ostatní organizace, důležitou komunikaci, sociální skupiny a konečně i na komunitní plánování.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VOLNÝ ČAS

Volný čas je velmi významný činitel lidského života. Je to čas, který je věnovaný k regeneraci, odpočinku, ale třeba i k seberealizaci a k vykonávání zájmů a koníčků. V následující kapitole najdeme odpovědi na otázky: Co je to volný čas? Jaká je jeho historie? Jak je to s volným časem v současnosti?

1.1 Pojem - volný čas

Volný čas je dle pedagogického slovníku (1995) definován jako čas, s kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin po odečtení času věnovanému práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku.) Na výchovu a vzdělávání ve volném čase je zaměřena věda, která se nazývá pedagogika volného času.

Blanka Filipcová ve své knize Člověk, práce a volný čas (1966) upozorňuje na to, že nelze ztotožňovat mimopracovní dobu a volný čas. Definuje volný čas spíše negativně – tzn. vyloučením mimopracovních činností, které sem nepatří. Těmi jsou: a) úkony spojené s prací, které se však do pracovní doby nezapočítávají, b) veškeré přesčasové práce, c) zajištění chodu domácnosti, d) jídlo, osobní hygiena a spánek. Zároveň poukazuje na to, že v některých jazycích existují speciální termíny volného času. V angličtině je to např. „leisure“, v ruštině „svobodnoje vremja“ a ve francouzštině termín „le loisir“.

Pozdější autoři už definují volný čas více konkrétněji a podle mého i přesněji. Více se zaměřují i na duševní uspokojení a nejen na vyloučení fyzické námahy. Dle Hofbauera (2004) je volný čas takový čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků. Přesněji ho definuje jako činnost, do níž člověk vstupuje s očekáváním, účastní se jí na základě svého svobodného rozhodnutí a tato činnost mu přináší příjemné zážitky a uspokojení. Pávková spolu s ostatními autory knihy Pedagogika volného času (2005) uvádí, že volný čas je doba, kdy si člověk může sám své činnosti svobodně vybrat, dělá je dobrovolně a rád a tyto činnosti mu přinášejí pocit uspokojení a uvolnění.

1.2 Historie volného času

Problematice volného času věnovali filozofové pozornost od nepaměti. „Volný čas, „scholé“, považovali již staří Řekové za míru lidského štěstí. Původní význam řeckého slova „scholé“ je totiž prázdeň, volný čas.“ (Filipcová, 1966, s. 28)

Volný čas byl pro lidi vždy důležitý, když už nic jiného byla to alespoň malá příležitost k regeneraci sil i myšlenek. Toto dvojnásob platilo ve středověku, kdy byl pracovní den obyčejného člověka opravdu dlouhý. Jean Verdon dokonce vypracoval rozsáhlou publikaci s názvem Volný čas ve středověku, kde se tímto tématem podrobně zabývá.

Ve středověku termín volného času, tak jak jej známe v dnešní době, prakticky neexistoval. „V předmoderních společnostech bylo počítání času vázáno na určité konkrétní místo. Až do 14. století znamenaly přístroje na měření času vzácnost. Nový vztah k času se rodí nejprve v kláštorech, kde je člověk podřizován pevnému řádu.“ (Šubrt, 2003, s. 9).

V dnešní době dokážeme bez problémů volný čas definovat, víme také přesně jakou část dne zabírá. Ve středověku tomu však bylo zcela jinak. Den se dle římského pravidla dělil na 24 hodin. Hlavní orientační dobou byla doba od východu k západu slunce, která byla zpravidla využívána jako pracovní. V létě byl tedy pracovní den mnohem delší než v zimě. Čas věnovaný odpočinku byl během dne a zvláště pak v letním období zanedbatelný. Mohlo by se tedy zdát, že lidé ve středověku vůbec nepoznali, co to volný čas je. Zaměříme-li se však pozorněji na jejich roční pracovní rytmus, překvapí nás velký počet svátků, kdy se nepracovalo. Během roku to bylo kolem 90 dnů, včetně nedělí. Podstatné pro středověk je i to, že tamní lidé orientovali svůj volný čas hlavně na přírodu a na vše s ní spojené. [32]

V průzkumu historie volného času budeme pokračovat obdobím po konci třicetileté války. „Počátky výchovy ve volném čase v novodobé společnosti jsou spjaty s proměnami práce a životního způsobu obyvatel měst a vesnic po skončení třicetileté války (roku 1648). Tehdy začal dlouhý proces uvolňování života člověka od domova jako současného bydliště, pracoviště i místa trávení volného času. V průběhu 17. století si bohatší obyvatelé měst začali mimo městské hradby budovat – řečeno dnešním výrazem – víkendové domy.

Oddělování bydliště, pracoviště a místa volného času probíhalo ve zrychleném tempu zvláště od první poloviny 19. století.“ (Pávková a kol., 2005, s. 21)

Nyní se na pomyslné čáře minulostí posuneme ještě dále až na přelom 19. a 20. století, kdy už o volném čase můžeme hovořit jako o novém, i když ještě spíše nenarozeném a mnohými i opovrhovaném sociologickém pojmu.

„V průběhu 19. a 20. století se volný čas stával významnou dimenzí každého lidského života. Tyto změny probíhaly odlišně u lidí různých společenských vrstev a sociálního postavení.“ (Pávková a kol., 2005, s. 20) Dále o vývoji volného času pojednává Hofbauer (2004) takto: Označení „aktivity volného času“ nebo „zařízení volného času“ se objevuje již od 40. let 20. století. Zejména od poloviny šedesátých let minulého století vzrůstalo poznání, jak významnou oblastí života a výchovy dětí, mládeže a dospělých se stává volný čas. V té době v evropských zemích včetně naší vznikaly podmínky pro jeho rozšiřování: zkracovala se pracovní doba dospělých, postupně byl zaveden pětidenní pracovní i školní týden, rostl počet žáků středních i vysokých škol a jejich účast na aktivitách volného času. V této době se také objevily úvahy o pedagogice volného času jako o nové sociologické disciplíně. Oficiální Pedagogický slovník ovšem pojem volný čas ještě neznal. [7]

Vývoj aktivit volného času [23]:

1. Nejprve to byly aktivity a zařízení s původním jednoznačným určením pro dospělé. Část své pozornosti obracely na děti i mládež. U nás se jednalo např. o aktivity a zařízení tělovýchovné organizace Sokol založené v roce 1862. Tyto později rozvíjely také další aktivity (př. divadla, knihovny...).

2. Později vznikala také sdružení a zařízení zaměřená pouze na děti a mládež, která pro nejmladší skupiny společnosti vytvářela nový, specifický a výchovný prostor.

Předělem v chápání volného času se stala devadesátá léta 20. století. V jejich průběhu se věkové, sociální a zájmové spektrum jeho účastníků rozšířilo; funkce, obsah a metody výchovného působení obohatily a rozrůznily; volný čas se stále patrněji stával dimenzí celého, výrazně se prodlužujícího lidského života. V devadesátých letech začala vznikat nová pedagogická disciplína, která se zabývá volným časem a to pedagogika volného času. [7]

1.3 Volný čas a současnost

Podle mnohých autorů působí na rozvoj volného času zkracování pracovní doby, rozšiřování celkového objemu volného času celé populace a kumulace volného času do měst. To znamená že se zkracování námezdní doby dospělých, ale i mládeže a dětí z významné části přeměňuje z času nutností v jejich životě na čas vlastní volby a dobrovolné účasti. [7]

Představu o tom jak se pracovní čas zkracoval a jak vypadá jeho kumulace v následujících letech si můžeme odvodit z následující tabulky:

Dosavadní a předpokládaný vývoj času života

Celkový čas života	Dříve (kolem roku 1800)	Včera (osmdesátá léta 20. století)	Dnes (devadesátá léta 20. století)	Zítřka (kolem roku 2010)	Poměr mezi roky 1800 a 2010
roků	50,2	69,6	76,5	78,8	1,57
= dní	16333	25417	27917	28750	1,57
= hodin	440 tisíc	610 tisíc	670 tisíc	690 tisíc	1,57
= %	100%	100%	100%	100%	-
Z toho čas v hodinách					
biologické potřeby	188 tisíc = 41%	255 tisíc = 42 %	270 tisíc = 40 %	290 tisíc = 42 %	1,61 1,02
práce, povolání	150 tisíc = 34 %	75 tisíc = 12 %	60 tisíc = 9 %	40 tisíc = 6 %	0,27 0,18
čas k dispozici	110 tisíc = 25 %	280 tisíc = 46 %	340 tisíc = 51 %	360 tisíc = 52 %	3,27 2,08

Tab. 1 Dosavadní a předpokládaný vývoj času života (Hofbauer, 2004, s. 27)

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že volný čas postupem opravdu přibýval a přibývá i nadále. V současnosti je to podle uvedených dat už dokonce něco málo přes 50 % a dostává se tedy na první místo ve struktuře lidského života. Práce se však posouvá na místo poslední s velkým rozdílem.

„Významnou proměnou prochází realizace volného času mimo město, kam nemalou část svých aktivit přinášejí městské rodiny (chalupaření, chataření, různé způsoby pohybu v přírodě). Změnami však dnes prochází také volný čas samotných obyvatel vesnic. Klesá jejich celkový počet (včetně dětí a mládeže), takže na některých místech zanikají kulturní zařízení nebo školy, které tradičně představovaly činitel rozvoje obce.

Současně s tím však roste mobilita místních dětí a mladých lidí, stále častějšími jsou jejich možnosti účasti na volnočasových aktivitách mimo bydliště (soutěže různých oborů, zájezdy apod.). Na vesnici však současně přetrvávají některé pasivní způsoby trávení volného času. Přestože se rozdíly mezi venkovskou a městskou populací postupně zmenšují, zůstává získávání dětí a mladých lidí na vesnici pro lepší využívání volného času náročným úkolem.“ (Hofbauer, 2004, s. 32)

Členění funkcí volného času podle Hofbauera [7]:

- a) odpočinek (regenerace pracovní síly)
- b) zábava (regenerace duševních sil)
- c) rozvoj osobnosti (spoluúčast na utváření kultury)

V knize Češi na prahu tisíciletí zpracovali autoři statistiku průměrného dne průměrného muže a ženy. Z této statistiky vyplynulo následující: „Kromě marginálních údajů, jež se týkají jen malé části lidí (sport a hospoda ve všední den, studium), které ovšem pro ně často znamenají určující moment pro „strukturaci“ mimopracovního času, jsme zjistili, že poměrně hodně času (což ale také znamená, že se to týká většiny) lidé věnují četbě tisku (shodně muži i ženy) a především aktivitám, které zahrnují záliby a společenský život.“ (Friedlanderová, Tuček, 2000, s. 112)

2 OBČANSKÁ SPOLEČNOST

V této kapitole se budu zabývat občanskou společností a jednotlivými dílčími prvky, které ji utvářejí. Bude sem tedy patřit nejen pojem občanská společnost, ale také neziskové organizace a dobrovolnictví.

2.1 Občanská společnost

Historií občanské společnosti se blíže věnuje Vajdová (2005). Píše, že v českých zemích má tato společnost dlouhou tradici. Svou roli v historii národa sehrála při národním obrození v 19. století, v období vzniku ČSR v roce 1918, ale i při tzv. sametové revoluci v roce 1989. Zmiňuje se také, že v komunistickém režimu byla její tradice částečně zpřetrhána, i když různých zájmových klubů a sdružení bylo celkem dost. Všechny tyto aktivity byly ovšem součástí Národní fronty. I tehdy se tu však odehrávala spontánní občanská aktivita včetně kritiky státního režimu. Některé skupiny byly dokonce státně stíhané, příkladem je Charta 77. Zlom nastal po listopadu 1989, kdy začalo vznikat tisíce nových organizací občanské společnosti. V té době toho měly tyto organizace ještě hodně před sebou. Klíčovou otázkou se v tématice občanské společnosti stala otázka reprezentativnosti a legitimacy jejích organizací hájit veřejný zájem a účastnit se veřejné politiky. [30]

Na pojem občanská společnost můžeme nahlížet takto: „V českém veřejném i odborném diskurzu občanská společnost obvykle znamená pozitivní sdružování občanů, které je nezávislé na státu, přispívá k rozvoji občanských hodnot a sociálního kapitálu a je vůči demokracii jako společenskému režimu v podstatě konstruktivní.“ (Vajdová, 2005, s. 22). Poněkud kritickou definici přidává i Čepelka (2003): „Občanská společnost není jednoznačný pojem. Na jedné straně se jí míní partnerství neziskového, státního a soukromého podnikatelského sektoru. Na druhém konci spektra je velmi úzké chápání: jsou to prý občané, kteří se vymkli mechanismům zastupitelské demokracie a své zájmy a názory chtějí uplatňovat mimo systém politických stran, které jsou jedinými legitimními zástupci v uplatňování veřejných zájmů.“ (s. 16) Druhé pojetí je řekla bych spíše dosti subjektivní.

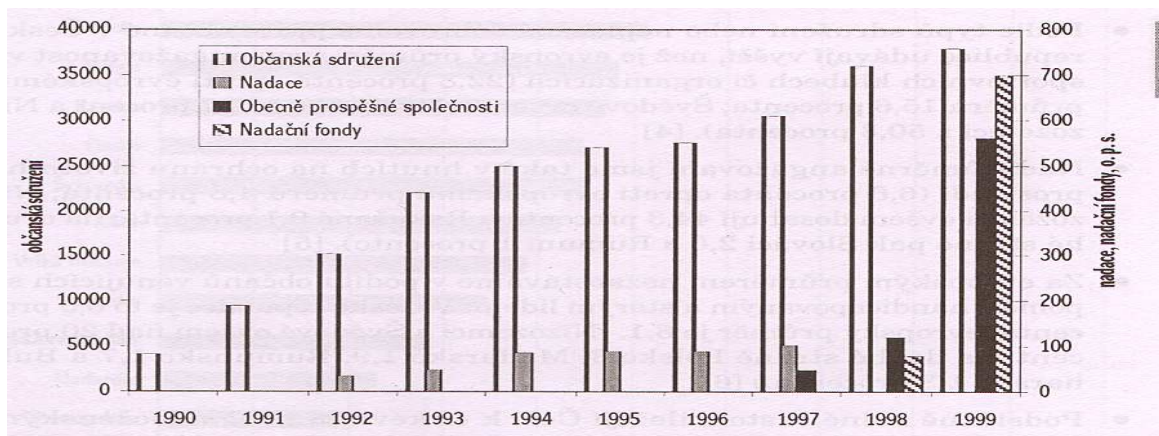
Čepelka ve své publikaci Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie (2003) uvádí, že za součást občanské společnosti by se měli považovat zejména sami občané a struktury vytvářené v rámci jejich iniciativy. Znakem těchto občanů jsou v ideálním

případě čtyři S: Svobodní, Samostatní, občansky Sebevědomí a Solidární. Strukturami vytvářenými občany chápeme hlavně neziskové organizace, jako jsou občanská sdružení, zájmové organizace a spolky a to nevyjímaje aktivit, které jsou úředně neregistrované. To znamená, že součástí občanské společnosti mohou být i ty strany a spolky, které tuto společnost nechtějí nebo neuznávají. „Občanská společnost je prostě společnost odpovědných, samostatných a solidárních občanů, sebevědomých a iniciativních, kteří se volně sdružují při sledování svých osobních anebo veřejných zájmů.“ (s. 17)

2.2 Neziskové organizace

„Neziskový sektor je ta část občanské společnosti, kterou tvoří úředně registrované neziskové organizace určitého typu (nadace, občanská sdružení atd.). Aby se zdůraznil soukromý, občanský charakter těchto organizací, přidává se ještě další pojmenování: nestátní anebo nevládní neziskový sektor.“ (Čepelka, 2003, s. 18)

„O roli neziskových organizací vedou přední představitelé státu diskuse již několik let. Jejich praktickým výsledkem je na jedné straně přetrvávající podceňování přínosu neziskových organizací k rozvoji hospodářství i transformačních procesů, na straně druhé rezervovaný postoj k snahám těchto organizací zasahovat do rozhodování o věcech veřejných.“ (Frič, 1998, s. 5) Takto začíná shrnutí výzkumu o aktivitách a potřebách neziskových organizací v České republice. Publikace, ze které tato citace pochází, je bezmála deset let stará. Posunout vývoj neziskového sektoru kupředu však není úplně jednoduché. Jak popsala Vajdová ve shrnutí studie o české občanské společnosti (2005), ideální není ani vtaž firem k tomuto sektoru. Uvádí, že velké podniky často propagují různé „neziskovky“ a jsou si vědomi sociální odpovědnosti vůči nim, ale často jsou podezírány spíše z reklamy a sebe-propagace. Spolupráce mezi podniky a občanskou společností je však stále spíše výjimečná, a proto dvě třetiny představitelů neziskových organizací označují postoj firem k jejich aktivitám za lhostejný. I když se situace pro rozvoj nevládních organizací může zdát negativní, jejich počet naopak roste. To dokazuje, že tyto organizace jsou založeny především na zájmu, dobrovolnosti a potřebnosti občanů a nikoli na zisku a moci.

Obr. 1 Občanská sdružení a jiné nevládní organizace: V České republice v letech 1990 až 1999 (Možný, 2002, s. 125)

Typické právní formy občanských organizací v ČR jsou [7]:

- občanská sdružení
- nadace a nadační fondy
- obecně prospěšné společnosti
- družstva zřízená k neziskovým účelům
- zájmová sdružení

Vznik a zánik a právní postavení občanských společností upravuje zákon č. 83/1990Sb., o sdružování občanů. Občanská sdružení vznikají z vůle občanů, kteří pocítují nutnost družít se za určitým účelem, přičemž se nerozlišuje mezi těmi, kteří vyvíjí činnost veřejnou nebo vzájemně prospěšnou. [4]

Neziskové organizace jsou dodavatelem celé řady služeb jak pro nejrozličnější cílové skupiny, tak pro danou komunitu. „Formálně vzato jsou to občanská sdružení a další nevládní organizace, které vyvíjejí činnost buď ve prospěch svých členů (zájmové činnosti), anebo ve prospěch veřejnosti (a to i tehdy, když vzbuzují reakci svých odpůrců). Jsou tedy přirozenou součástí společnosti založené na svobodě a solidaritě občanů. Na občanské společnosti.“ (Čepelka, 2003, s. 15)

Poslání neziskových organizací: [2]

- Poskytují služby, které stát dělat neumí nebo nechce, většinou levně a pružně. Zejména poskytují neformální pomoc a solidaritu lidem v nouzi, ale také sociální a zdravotní péči o lidi, kteří ji potřebují.
- Umožňují lidem, aby přirozeně a legitimním způsobem uspokojovali své zájmy a záliby. Ve sportovních a kulturních spolcích zrovna tak jakov politických skupenstvích.
- Usnadňují svobodný projev jednotlivců a skupin. Umožňují, aby občané mohli veřejně formulovat své představy a potřeby nestraničným způsobem. Přispívají tak k debatám občanů, novinářů a politiků nad tématy veřejného zájmu.
- Kontrolují veřejné dění a tím vytvářejí „místní ohniska demokracie“. Bouří se, když třeba státní úřad nebo obec dělají něco, co se lidem nelíbí.
- Uchovávají a rozvíjejí názorovou a věcnou rozmanitost společnosti a společenského života.
- Pomáhají společnosti, aby se integrovala. Aby fungovala jako celek, i s tělesně postiženými a s Romy a s bezdomovci.
- Obohacují život místních společenství v obcích a ve městech.

Neziskové organizace vlastně pomáhají, aby lidé byli dobrými občany a dobrými sousedy.

Matoušek a kol. (2001) uvádí, že občanská sdružení, nadace a ostatní nevládní organizace patří mezi sociální subjekty, které vedle státu usilují o pomoc občanům.

Podle těchto autorů plní nevládní organizace tyto důležité funkce:

- posilují povědomí občanské odpovědnosti a solidarity při řešení konkrétních, místně a časově determinovaných sociálních problémů svých spoluobčanů
- prohlubují státní sociální politiku o etický kodex moderního občanství jako výrazu příslušnosti ke státu a spoluodpovědnosti za věci veřejné
- zefektivňují sociální činnosti zvýšením jejich adresnosti a snižováním jejich nákladů

Občanská sdružení:

Jelikož se v Českých Libchavách setkáme pouze s právní formou neziskových organizací jakou jsou občanská sdružení, zařadila jsem do své práce podrobnější popis těchto organizací.

Dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů (dále jen zákon) mají občané právo pokojně se sdružovat. Toto právo patří do ústavně zaručených lidských práv a základních svobod. Občané mohou zakládat spolky, společnosti, svazy, hnutí, kluby a jiná občanská sdružení, jakož i odborové organizace (dále jen sdružení) a sdružovat se v nich, přičemž členy sdružení mohou být i právnické osoby. Sdružení jsou právnickými osobami. Do jejich činnosti mohou státní orgány zasahovat jen v mezích zákona. Nikdo nesmí být nucen ke sdružování, k členství ve sdruženích ani k účasti na jejich činnosti. Ze sdružení může každý dobrovolně vystoupit. Dále nesmí být nikomu občansky na újmu, že se sdružuje, že je členem sdružení, že se účastní jeho činnosti nebo jej podporuje, anebo že stojí mimo ně. Povolení státního orgánu k výkonu práva svobodně se sdružovat není třeba. Sdružení vzniká registrací. Návrh na registraci se podává Ministerstvu vnitra České republiky. Návrh na registraci podává tříčlenný výbor, který tvoří nejméně tři občané, z nichž alespoň jeden musí být starší 18 let. Tento výbor jedná za sdružení, není-li ve stanovách určeno jinak, až do vytvoření orgánů sdružení. [11]

Shrnutí studie o české občanské společnosti od Vajdové (2005) dokazuje jak u nás tato volnočasová aktivita vzkvétá. Vyplývá z ní, že mýty o pasivitě českých občanů v tomto odvětví lidské činnosti jsou nepravdivé. Téměř 60% občanů se podílí nanejrůznějších společenských aktivitách v obci. Těmito aktivitami jsou brigády, pomoc starším občanům nebo pomoc při organizaci plesů a oslav nebo kulturních a sportovních akcí. V Česku existují tisíce organizací občanské společnosti. Občané jsou nejčastěji členy sportovních organizací, odborů, pěstitelských a chovatelských zájmových organizací nebo sborů dobrovolných hasičů. [30]

2.3 Dobrovolnictví

„Dobrovolník je člověk, který na základě vlastního svobodného a dobrovolného rozhodnutí věnuje svůj čas a své schopnosti ve prospěch druhých bez nároků na finanční nebo jinou hmotnou odměnu.“ (kol. aut., 2001, s. 4)

Tošner (2006) dále pojednává o dobrovolnictví takto: „Dobrovolníky mohou být Češi i cizí státní příslušníci, mládež, dospělí, senioři i lidé zdravotně postižení. Dobrovolnická činnost může být vykonávána v České republice i v zahraničí.“ (s. 13)

Dobrovolník může pracovat: na plný úvazek, při svém běžném zaměstnání (studiu...), nárazově, pravidelně, dlouhodobě, krátkodobě, v oboru blízkém jeho profesi, v oboru úplně odlišném od jeho profese, jako odborník – specialista, jako pomocná síla. [13]

U všech typů zapojení dobrovolníků platí, že při dobré organizaci se vynaložené náklady vrátí v ekonomicky vyčíslitelné hodnotě vzniklé jejich činností, a to nepočítáme s hodnotami penězi těžko vyjádřitelnými, které jejich pomoc přináší. [29]

„Motivy lidí chovat se k sobě přátelsky, navzájem si pomáhat, nebo naopak si škodit a ubližovat, utvářejí celé dějiny lidstva.“ (Tošner, 2006, s. 45). Kdo se věnuje dobrovolné činnosti? Co vede lidi k tomu aby se stali dobrovolníky? Co je k tomu motivuje? Tošner uvádí, že do dobrovolné činnosti se v České republice pouštějí hlavně ženy. Z hlediska společenského statutu to jsou zejména studenti, angažují se tu ale i zaměstnaní (např. v hlavním městě převažují nad studenty) a dokonce i nezaměstnaní. Ostatní skupiny už jsou tu zastoupeny méně. Naopak je tomu v zemích („západních“), kde má dobrovolnictví nepřerušovanou tradici. Mezi pomáhajícími najdeme všechny věkové i profesní kategorie. Motivy pro tuto činnost jsou podle Tošnera různé a nemusejí být pouze jednoznačně prospěšné pro ostatní, jak bychom si asi nejvíce představovali. Mezi motivující prvky patří soucit vedoucí k degradaci, nepřiměřená a zbytečná zvědavost, služba pramenící z pocitu povinnosti – skutkaření, snaha něco si zasloužit, snaha obětovat se, osamělost a z ní pramenící touha po přátelství, pocit vlastní nenahraditelnosti, nedostatek sebeúcty, panovačnost a další. [29] Úplně jednoduše můžeme motivy k dobrovolné činnosti rozdělit na vnitřní (př. získání nových zkušeností) a vnější (př. ovlivnění příkladem přátel). [5]

Nejčastější odpovědi dobrovolníků na otázku jejich motivace a důvodu zapojení do dobrovolnické činnosti jsou tyto [13]:

- chci dělat něco smysluplného
- rád bych ve vašem projektu pomohl lidem
- řekl mi o vás kamarád
- člen mé rodiny byl příjemcem dobrovolné činnosti od vaší organizace
- ráda bych u vás získala praxi v oboru, kterému se chci dále věnovat
- zaujalo mě vaše vystoupení v médiích
- myslím, že mé schopnosti můžete ve vašem projektu upotřebit
- chci něco udělat pro lidi, kterých je mi líto a mám trochu špatné svědomí z toho, že jsem zdravá a žádná katastrofa mě ani moji rodinu nepotkala
- zajímá mě neziskový sektor a chci vás lépe poznat
- musím někde dělat nějakou praxi a vy se mi ze všech nabídek líbíte nejvíc
- zaujal mě váš projekt a chci se na něm podílet
- mám pocit, že mě nikdo nepotřebuje a váš projekt mi dává možnost, že mě někdo bude potřebovat
- mám trochu volna a chci jej využívat na dobrou věc

Z výše uvedených důvodů je cítit, že pojem dobrovolník je tu spojovaný spíše s humanitární činností nebo sociální pomocí a s většími projekty. „Aktivity většiny nevládních organizací jsou založeny na dobrovolné činnosti jejich členů. Pokud je činnost dobrovolníků soustředěná v rámci jedné komunity (obec, sportovní klub, tělesně postižení apod.), hovoříme o *vzájemně prospěšném dobrovolnictví*.“ (kol. aut., 2001, s. 4) Když si představíme menší obyčejné občanské sdružení např. místní spolek dobrovolných hasičů, můžeme si tyto motivy převést i na ně.

Kde se dobrovolníci zapojují [5]:

1. v podpůrných službách (např. organizační pomoc při akcích)
2. v přímých službách (např. společníci seniorů)
3. ve výborech a v řídicích a dohlížecích funkcích (např. ve správních radách NNO)

„Motivací k dobrovolní činnosti je předpoklad: *Dnes já tobě, zítra ty mě.*“ [29]

3 KVALITA ŽIVOTA – KULTURNÍ DĚNÍ V OBCI

Do této kapitoly jsem zařadila všechny ostatní pojmy, které spojují volný čas a organizace volného času s obcí a jejím kulturním děním. Zmíním se tu tedy o „kvalitě života“, obci, občanech, sociálních skupinách a důležité komunikaci. Poslední podkapitola nese název komunitní plánování, což je dle mého vrcholný a vysoce kvalitní postup při společném plánování budoucího rozvoje obce např. i v oblasti volného času a kultury.

3.1 Způsob využívání volného času – „životní styl“

Způsob využívání volného času je jedním z důležitých ukazatelů životního stylu. Jak uvádí Pávková a kol. (2005), pojem životní styl je velmi složitý a komplikovaný. Zahrnuje hodnotovou orientaci člověka, projevuje se v jeho chování i ve způsobu využívání a ovlivňování materiálních i sociálních životních podmínek. Všechny tyto skutečnosti lze posuzovat mimo jiné i z hlediska volného času a hospodaření s ním. Každý člověk má svůj individuální systém hodnot, který se utváří vlivem životních podmínek a aktivitou jedince. Z hlediska volného času lze členit lidi podle toho jakou hodnotu volnému času přisuzují. Pro některé lidi je největší hodnotou práce, volný čas dokonce posuzují jako něco nepatřičného a nesprávného. Plnění povinností chápou jako jediné své poslání, často sami sebe přetěžují a nedokáží odpočívat bez výčitek svědomí. [23]

3.2 Občané a dění v obci

Občané obce jsou všechny fyzické osoby, které jsou státními občany České republiky a jsou v obci hlášeni k trvalému pobytu. [14] Každý občan má samozřejmě podle zákona stanovená svá práva, ale i povinnosti. K tomu, aby se občané ve své obci cítili dobře je dle mého názoru třeba zajímat se o veřejné dění, ale nejen o něj. K dobré pohodě jistě napomohou i vstřícné mezilidské vztahy, porozumění a tolerance. „Možnost podílet se na rozhodování v záležitostech svého sousedství, obce, regionu a ve svém státě zvyšuje kvalitu života. Není významné jen to, kolik občanů se angažuje ve správě svých věcí veřejných ve sdruženích či mimo ně. Ještě významnější je úroveň občanského chování avzájemné mezilidské vztahy v obci.“ (Možný, 2002, s. 121) Proto by se na utváření této řekněme pozitivní atmosféry a obecního pohybu měli občané sami aktivně podílet. A mohou k tomu použít právě i svůj volný čas.

Jednání člověka ve volném čase lze posuzovat také podle míry aktivity a toho kolik úsilí je schopen vynaložit pro splnění svých plánů a tužeb. Jsou lidé, kteří se raději nechávají bavit než aby se sami bavili. [23] Když uvedu příklad místního občana bude to člověk, který raději sedí doma u televize a dívá se na zábavný program, než aby sám vstal, došel nanějakou místní kulturní akci, kterou jsou např. Hry bez katastrofu a pobavil se ve víru dění samotné akce.

„Důležitým ukazatelem životního stylu jsou i sociální interakce, vztahy s lidmi kolem nás, jednotlivci i sociálními skupinami. Z hlediska volného času je významné s kým, v jaké společnosti ho převážně prožíváme. Někteří lidé dávají přednost samotě, jiní tráví volný čas nejraději v malé přátelské skupině, jiní potřebují rušnější společenský život.“ (Pávková a kol., 2005, s. 17) S ohledem na tuto skutečnost je třeba si uvědomit, zda nabídka aktivního trávení volného času v obci vyhovuje všem těmto třem skupinám. Jakuž jsem se zmínila výše, venkov nabízí spíše aktivity pro skupiny, či společnost. Je to zřejmě založené na tom, že se tu lidé více znají, a že tu na druhou stranu není tolik prostoru a možností (myšleno spíše jako nedostatek lidské síly) pro provozování „individuálních“ aktivit jako jsou různé zájmové kroužky atd. „Venkované znají daleko víc než my z města nejenom přírodní rytmy, ale i lidi, s nimiž žijí. Znají všechny své sousedy, ato nejenom jejich tváře, jména a povolání, ale i jejich osudy a momentální problémy – z části jistě proto, že jsou s mnoha z nich pokrevně sblíženi. My z města registrujeme své spolupracovníky a máme své přátele a známé, kteří často bydlí daleko od nás, a s těmi se občas navštěvujeme, ale mnohdy neznáme ani všechny lidi ve stejném poschodí, kdebydlíme.“ (Blažek, 1997, s. 12)

3.3 Obec a ostatní organizace – pomoc, spolupráce

Hned z kraje publikace problémy a výhledy českého venkova od Blažka (1997) líčí autor vesnici jako místo naprosté stagnace a úpadku. Píše o tom, že se mnozí vesničané začínají stydět za své domy s kurníky a kůlnami okolo. Uvádí doslova: „Bzukot elektrických sekaček na trávu sice signalizuje vítězství měšťáka, který pro zvířata nepoužitelnou zelenou trávu dává v lepším případě na kompost, v horším do kontejneru na odpadky. Ale na periférii jsou domy nebo celé zóny, kde slyšíte kdákání slepic. Tam mají možná i husy a prasata. Okolo těchto domů bývá tráva vysekaná kosou, v pomalu postupujících půlkruzích. Tam se zase sceluje kruh života a zbytky přestávají být odpady.“

(s. 13) Dále také uvádí, že je sice pěkné, že příměstské vesnice získaly zastávky městské hromadné dopravy, ale ztratily daleko víc: hospody, obchody, služby, poutě, folklor atd. Je možné, že se to v některých vesnicích opravdu tak děje. Zcela jistě se mnoho věcí modernizuje, ale přece nikdo nemůže chtít, aby lidé z vesnic žili stále stejně a jejich život se nemodernizoval stejně tak, jako se modernizuje všude jinde. A to jestli si dokáží uchovat své tradice, to záleží jen na nich samých. Na tom jaký mají přístup k historii, i na tom jaké aktivity jsou zde provozovány zájmovými skupinami (občanské sdružení) a jaký k tomu všemu má přístup starosta a obecní úřad. Všechny tyto složky musí být dle mého vzájemně propojené tak, aby lidé své tradice neztráceli a přitom se mohli v moderní době posouvat kupředu.

Nyní se tedy zaměřím přímo na obecní úřad, starostu a jeho roli v utváření a uchování dobré kulturní stánky v obci. Blažek uvádí tento příklad ze života o tom, jak by měl správný starosta působit: „Starosta v jedné severočeské vesničky je učitel a písmák, a tak ho zajímaly místní tradice, jak jsou zaznamenány v kronice. Když v ní našel z paměti obce vyradýrované jméno podnikatele, který byl jedním ze zakladatelů automobilového průmyslu u nás, Václava Laurina, nejenom že uspořádal oslavy k jeho výročí, ale pozval na ně i vedení automobilky, jež se vyvinula za firmy Laurin a Klement. Po delším údobí namlouvání a přemlouvání získala obec od sponzora mikrobus, který kromě jiného vozí jeden den v týdnu staré lidi k lékaři.“ (1997, s. 31) To je jistě výborný příklad vzorného starosty, který ví, jak nejen vytvořit nové tradice a zpestřit kulturní život obce (oslava „česného rodáka“), dokonce ji ještě dokáže obrátit v užitek občanů.

„Za instituci považujeme každý obecně praktikovaný způsob jednání sloužící k naplnění určité reálné anebo fiktivní potřeby. Schopnost člověka institucionalizovat své jednání je základem kultury, neboť institucionalizované jednání je náhradou pudového jednání zvířat.“ (Keller, 2006, s. 67)

Jednání mezi institucemi a veřejností bývá tedy často problematické až svízelné a lze říci, že v něm dochází ke komunikačním poruchám. Představitelé instituce a veřejnosti totiž mnohdy vstupují do jednání s rozdílnými, přímo protikladnými záměry; nedokáží se ani minimálně vcítit do potřeb a pozice toho druhého, snaha o porozumění je malá. [8]

Dobrá komunikace je v těchto záležitostech opravdu nutná. Jak bychom tedy měli vzájemně správně komunikovat?

3.4 Komunikace

„Lidé žijící v lidské společnosti se nemohou obejít bez vzájemného kontaktu. Vzájemné vztahy mezi lidmi se vyjadřují prostřednictvím komunikace.“ (Pávková a kol., 2005, s. 35) Základem komunikace je interakce. V Řezáčově Sociální psychologii můžeme nalézt mnoho definic od různých autorů jako jsou Hollander, Eldrendge, Homas, Englischovi a další. Sám Řezáč je myslím objektivně a srozumitelně „spojil“ v jednu, která zní takto: „Pojem interakce vyjadřuje skutečnost, že se mezi lidmi při společné činnosti utvářejí mezilidské vztahy, a že na sebe prostřednictvím svých aktivit (činností i chování) vzájemně působí (a ovlivňují se). Znamená to, že jejich činnosti jsou nějak propojeny a jejich vztahy jsou nějak strukturovány.“ (Řezáč, 1998, s. 79)

Komunikace je podle Řezáče symbolický výraz interakce. Říká, že komunikace je výpovědí o tom, jak člověk chápe, „vidí“, interpretuje sebe, jiné lidi a vztahy mezi nimi. Výpověď člověka je vždy subjektivní a vždy je zároveň jak sdělením druhému, tak i výpovědí o sobě. [25]

Jak se můžeme dočíst v Příručce pro člena zastupitelstva obce (2006) za nezbytné tu považují autoři znalost názorů a zájmů spoluobčanů. „Komunikace při veřejných shromážděních má své specifické rysy. Zatímco v rozhovorech lékaře s nemocnými nebo hasiče s občanem, který ohlašují požár, jsou ve vzájemné interakci dva lidé, představitel instituce a klient, je při veřejných shromážděních (schůzích, slavnostních shromážděních apod.) situace komplikovanější v tom, že proti sobě nestojí dva jednotlivci, ale různé početné skupiny komunikantů, kteří ještě uvnitř skupiny nemusí být úplně jednotní ve svých názorech.“ (Hoffmannová, Müllerová, 2000, s. 155) Komunikace na této úrovni je dle mého opravdu složitější, a proto je třeba soustředit se na základy. Jestliže jako představitel nějaké instituce vystupuji na veřejnosti a chci se s občany domluvit na nějakém stanovisku nebo jim předvést nový projekt apod., musím se soustředit na správný přístup v komunikaci. „Při veřejných shromážděních bývá představitelem instituce řečník (řečníci, organizátoři, pořadatelé apod.), veřejnost představují přítomní posluchači (diváci, návštěvníci). Vztah řečníka a posluchačů je ovlivňován druhem instituce, vztahem přítomných k ní a cílem shromáždění.“ (Hoffmannová, Müllerová, 2000, s. 155) I jako posluchač si musíme dávat pozor, jak s námi řečník komunikuje a i posluchač by se měl soustředit na dobrou komunikaci, protože nejen řečník má své cíle, kterých chce dosáhnout. Posluchači se může stát, že s ním řečník bude mluvit na úrovni

„komolení pravdy“ (Vybíral, 2003, s 106). Podle Vybírala (2003) můžeme rozeznat tři kategorie tohoto tzv. „komolení pravdy“. Těmi jsou: cenzura (vypuštění nebo zatajení některých podstatných informací), překroucené podávání pravdivých informací (nové sestavení nedává smysl, nebo dává smysl jiný) a lhaní (evidentní, úmyslné a bezostyšné lhaní). Na základě těchto kategorií může dojít k ovlivnění, které může být dle Řezáče (1998) žádoucí či nežádoucí, nebo dokonce k manipulaci. Manipulace je podle Řezáče řadí do kategorie nežádoucího ovlivňování. Na těchto úrovních by však správná komunikace samozřejmě probíhat neměla. Jaké jsou tedy základy dobré komunikace?

Chceme-li efektivně komunikovat s druhými, musíme podle Řezáče dodržet tyto podmínky. Jedná se o tzv. „zásady navozování a udržení kontaktu“. První zásadou je, že komunikace s druhým musí být *nezkreslená* (to znamená, že obsah sdělení přijatý recipientem odpovídá tomu, co chtěl předat komunikant), druhá zásada uvádí, že komunikace musí být *platná* (to znamená, že sdělení odpovídá skutečnosti), třetí zásada se rovná *včasné* komunikaci (včasná je informace tehdy, je-li možné bez stresu realizovat činnost, kterou navozuje) a poslední důležitá podmínka efektivity komunikace uvádí, že nestačí pouze nezkrasleně, adekvátně a rychle vysílat, ale na druhé straně musí být také ochota přijímat. [25]

V této kapitole bych ještě chtěla zmínit zajímavou složku v mezilidské komunikaci. V Kellerově analýze komunikace (2006) narazíme na dvě její hlavní složky. Těmi jsou média a názoroví vůdci. V případě ovlivňování dění třeba i v kulturní sféře na vesnici, si myslím, že právě tito „názoroví vůdci“ mají v určování směru pohybu dění velkou moc. Keller o nic uvádí toto: „Názorovými vůdci byli nazváni ti jednotlivci, kteří v neformálních osobních kontaktech ovlivňují druhé v jejich názorech a rozhodování. Nejsou to vždy nutně vůdci formálně ustanovení. Názoroví vůdci se rekreují z různých vrstev, takže jejich působení probíhá nejen shora dolů, ale i horizontálně.“ (Keller, 2006, s. 57)

3.5 Sociální skupiny

„Člověk hledá takové vztahy s jinými lidmi a takové postavení mezi nimi, které by mu usnadnily dosažení jeho seberealizačních cílů.“ (Řezáč, 1998, s. 158). V základu sociální skupiny rozdělujeme na malé a velké (Montoussé, Renouard, 2005). Různá občanská sdružení na takové úrovni jako jsou v Českých Libchavách,

bych na základě publikace Přehled sociologie definovala jako malé sociální skupinu. „Malá sociální skupina je skupina sdružující omezený počet jedinců, kteří vstupují do vzájemných interakcí a uvědomují si, že jako skupina tvoří jeden celek. Předpokladem pro její existenci je, že její členové sdílí pocit sounáležitosti, který je respektován i těmi, kteří do ní nepatří. V malých skupinách jsou vztahy vysoce personalizované a vždy v sobě zahrnují afektivní složku.“ (Montoussé, Renouard, 2005, s. 186) K sociálním skupinám uvádí dále Rezáč následující: „Sociální skupinu tvoří (z psychologického hlediska) lidé, kteří jsou navzájem v meziosobních vztazích, komunikují spolu a jejich vztahy jsou strukturované.“ (1998, s. 158)

3.6 Komunitní plánování

Jedná se o tzv. „komunitní koalice, které mohou na lokální úrovni podstatně lépe prosazovat své cíle nevládních neziskových organizací (NNO) než jednotná tematicky orientovaná sdružení.“ (Jindrová, Dusík, 1997, s. 2). Podle brožury zpracované ministerstvem práce a sociálních věcí (2002) je to metoda, která pomáhá zpracovávat rozvojové materiály pro různé oblasti veřejného života na úrovni obce i kraje, a která výrazně posiluje principy zastupitelské demokracie. Charakteristickým znakem metody je důraz kladený na:

- zapojování všech, kterých se zpracovávaná oblast týká
- dialog a vyjednávání
- na dosažení výsledku, který je přijat a podporován většinou účastníků

Jindrová a Dusík (1997) dále uvádějí, že je logické, že každá komunita se při svém rozvoji zabývá pouze těmi problémy, které považuje za důležité. U rozvoje obcí jsou pro jejich vývoj určující zejména priority vítězných politických stran. Tito autoři dále uvádějí, že okrajově lze koncepční rozvoj obce ovlivnit i činností dalších organizací, jakými jsou např. i neziskové organizace. Vidí tyto organizace jako dobrou a důležitou inspiraci a považují za nutné navázat s nimi dialog. Uvádí, že činnost neziskového sektoru podporuje nebo se v něm přímo angažuje mnohdy více lidí než je aktivních členů politických stran. Většině NNO by stačilo, kdyby jejich požadavky byly posuzovány objektivně, bez různých arogantních dovětek. Oborově zaměřené neziskové organizace

mají již předem velmi omezené šance ovlivnit významem rozhodovací procesy i na obecní úrovni. Výhodiskem z této situace může být vytvoření tzv. komunitní koalice. [10]

Pokusím se následující vztáhnout opět na obec České Libchavy. Komunitní koalice je dle mého úžasná věc, která může opravdu posunout dění a vývoj v obci rychlými kroky kupředu. Na druhou stranu z vlastní zkušenosti vím, že lidé nejsou až tak ochotni vystupovat přímo se svými názory a „chytají“ se spíše každé chyby, než aby si všimli pozitivních věcí. Toto potvrzuje i kapitola o komunikaci s občany z publikace Příručka pro zastupitele obcí. „Počítejte určitě s tím, že lidé jsou spíš více kritičtí, všímají si více negativ než pozitivních věcí. Také znají spíše svá práva než povinnosti a ve velké míře odmítají jakoukoli svoji odpovědnost.“ (kol. aut., 2006, s. 145) V naší obci sice neexistuje žádná koalice, ale v lednu letošního roku tu byla založena Sportovně kulturní komise zřízená obecním úřadem. Můžeme ji chápat i jako pomocnou ruku pro „Kulturní politiku obce“ (kol. aut., 2006, s.113). Kultura je totiž v obci nesmírně důležitá. Je pravda, že se musí řešit „milion potřebnějších věcí“, jako je kanalizace, vodovod atd., ale kde jinde se občasné pobaví, sejdou, seznámí, odpočinou si, odrelaxují a dosáhnou určité seberealizace než právě v oblasti kultury? Vraťme se zpět ke koalici. Je tedy pravda, že těžiště komunitní koalice je popsáno v literatuře poněkud jinde (dle doporučení o utváření komunitní koalice podle Jindrové a Dusíka se vylučuje např. přímá spojitost s obecním úřadem). Proč ale nevyužít těchto cenných instrukcí a nezkusit je aplikovat i jinak? V tomto případě by tedy i zmíněná komise (Sportovně kulturní) mohla mít v tomto směru dobré výsledky, protože je založená vlastně na velmi podobném principu. Základem je, že komise je složená ze zástupců všech místních občanských sdružení. Právě tito zástupci by měli přinášet své návrhy na další postupy a vylepšování situace v kulturní oblasti obce. Komise tyto návrhy probere a svá usnesení předkládá obecnímu zastupitelstvu. Na této komisi je podle mě nejdůležitější, že vytváří místo pro dialog nejen zástupců jednotlivých občanských sdružení, ale tento dialog je veden zároveň i za přítomnosti obecního zastupitele (čímž obec dává najevo, že má komunikaci opravdu zájem).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VÝCHODISKA VÝZKUMU

Pro tento výzkum jsem zvolila kvantitativní cestu. Výzkum tedy bude založen na porovnávání „číselných a zobecněných dat“ (Švec, 2004, s. 44), které získám z analýzy dat a z dotazníku. Následně tyto postupy vyhodnotím jako celek a budu se snažit z jeho výsledků odvodit strategický plán, který by se měl stát pomocníkem v plánování činnosti kulturní oblasti obce na další léta.

4.1 Příprava výzkumu

Příprava výzkumu je velmi důležitá. Bývá často podceňována, to je ovšem chyba. Jak správně připravit pedagogický výzkum a jak v něm postupovat? Na to není tak lehké odpovědět. Příprava a realizace takového výzkumu je především tvůrčí činností, protože u něho není dán žádný striktní postup.

Organizací mého výzkumu jsem se začala zabývat na podzim roku 2006. Mým původním záměrem bylo vypracovat kvalitativní výzkum založený na informacích získaných z rozhovorů. Když jsem se ovšem výzkumem začala intenzivněji zabývat, musela jsem můj postoj změnit. Došla jsem k názoru, že abych získala opravdu kvalitní a použitelná data, na kterých bude možné dále stavět, bude pro mě výhodnější kvantitativní přístup.

Na počátku jsem se zabývala několika výzkumnými problémy:

- Jak správně pojmout organizovaný volný čas na venkově?
- Jak se dále ubírat v organizaci volného času na venkově?
- Ubírá se organizace tohoto volného času správným směrem?

Jak jsem výše uvedla, výzkum je složen z několika částí. První je analýza dat. Ta se v podstatě týká aktivit a pohybu místních občanských sdružení a ostatních obecních složek, které se na dění v obci podílejí. Tato složka má tři části, které jsou zaměřeny na získání informací o tom, jaký je pohyb členů v místních sdruženích, jaká je finanční podpora ze strany obce a dále kolik a jaké akce tu jsou.

Druhou částí výzkumu je dotazník, na který odpovídali místní občané. Dotazník je zaměřen zejména na názory občanů Českých Libchav, který se týkáji stavu místní kultury a přístupu dotazovaných k této oblasti. V souladu s teoretickou částí je výzkum zakončen

vypracováním tzv. strategického plánu, který je postaven na základě dat získaných z výše uvedených částí výzkumu.

4.2 Cíl výzkumu

V obci nebyl nikdy podobný výzkum zpracován. Proto doufám, že se mi podaří vytěžit kvalitní informace, na kterých bude možné dále stavět. Hlavním cílem totiž bude využít výsledky tohoto výzkumu, k dalšímu rozvoji kulturní stránky obce. Strategický plán by pak měl sloužit jako podklad pro Sportovně kulturní komisy a být jí nápomocen v její činnosti.

5 TEORETICKÝ RÁMEC A REALIZACE VÝKUMU

5.1 Analýza dokumentů - porovnávání

„V užším pojetí pod termínem analýza dokumentů chápeme výzkumnou strategii, založenou na analýze již existujícího materiálu. Zjednodušeně řečeno výzkumník v procesu výzkumu již obvykle nevytváří nové zdrojové materiály pro analýzu, nová data, ale naopak pracuje s materiálem, který již existuje.“ (Mijovský, 2006, s. 98).

5.1.1 Získávání údajů

Pro tuto část výzkumu jsem použila textové dokumenty, kterými jsou Českolibchavské zpravodaje a výroční zprávy jednotlivých občanských sdružení. Tyto dokumenty jsem získala po domluvě s jednotlivými předsedy místních občanských sdružení a zaměstnanci obecního úřadu.

5.1.2 Postup zpracování údajů

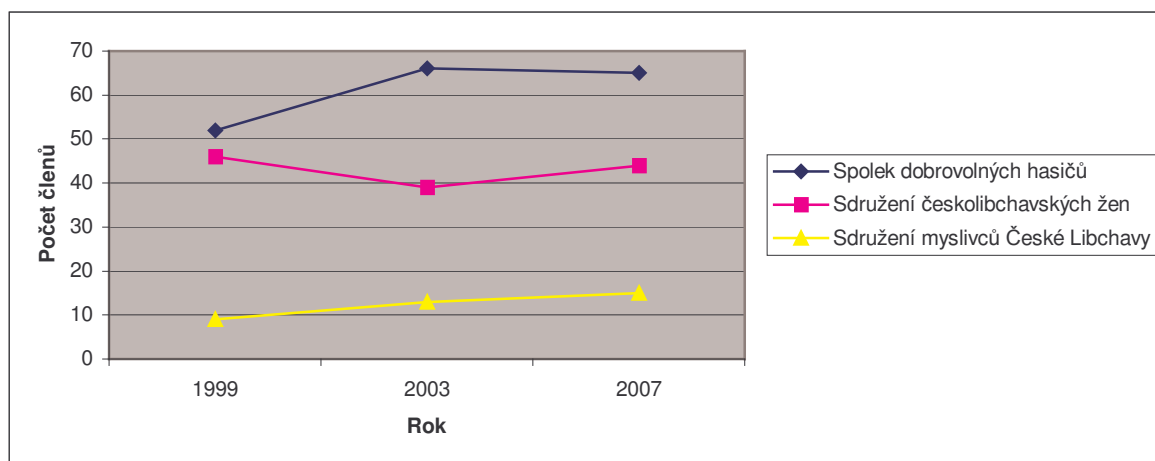
Při zpracování jednotlivých dat jsem postupovala následujícím způsobem:

1. U Obr. 2 to bylo v podstatě pouze přepsání dat z výročních zpráv jednotlivých sdružení do tabulky a jejich následné převedení do grafické podoby.
2. U Obr. 3 jsem postupovala stejným způsobem s tím rozdílem, že data jsem získala z rozpočtu obce.
3. Zpracování o počtu a orientaci místních akcí bylo poněkud složitější. Tady jsem data získávala z Českolibchavského zpravodaje. Tyto jsem si vypsala na list papíru, aby se mi stala lépe přehledná. Z nich jsem vypracovala tabulku: a) počtu jednotlivých akcí v příslušných letech a tyto data jsem následně převedla do grafické podoby (Obr. 4). b) pojmenovaných akcí příslušných občanských sdružení, které jsem roztřídila do jednotlivých let (P III.).

Nejprve jsem zamýšlela pro zpracování tabulek a grafů použít interval jednoho roku. Když jsem však začala data takto zpracovávat, zjistila jsem, že je mezi těmito lety jen málo patrný rozdíl. Proto jsem se rozhodla pro změnu intervalu na 4 roky (interval volebního období) s tím, že jsem začala odpočítávat od roku 2007. V jednotlivých grafech jsou tedy pro srovnání uvedeny následující roky: 1999, 2003, 2007.

1. Zájem obyvatel Českých Libchav o členství v místních občanských sdruženích

U tohoto grafu můžeme porovnat počet členů v jednotlivých občanských sdružení a jejich „pohyb“ během jednotlivých let.

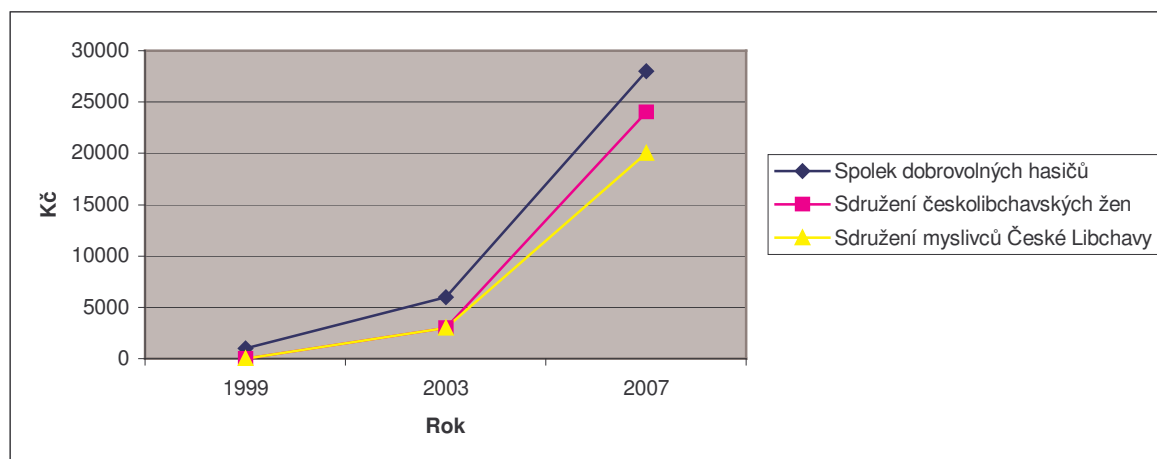

Obr. 2 Zájem obyvatel Českých Libchav o členství v místních občanských sdruženích (vlastní zpracování)

Na základě tohoto grafu můžeme říci, že nejvíce členů má jednoznačně Spolek dobrovolných hasičů. Počet jejich členů vzrostl hlavně mezi lety 1999 až 2003. Mezi lety 2004 a 2007 už k žádné větší změně nedošlo. Českolibchavské ženy mají křivku grafu zrcadlově obrácenou proti křivce hasičů. Ty mezi lety 1999 a 2003 zaznamenaly spíše pokles zájmu o členství v jejich sdružení, naopak mezi lety 2003 a 2007 došlo k nárůstu zájmu. Při pohledu na křivku Mysliveckého sdružení zjistíme, že je jediná, která má stále vzrůstající tendenci. Mezi roky 1999 a 2003 zaznamenali největší nárůst členů. Toto sdružení má nejnižší počet členů ze všech místních spolků.

2. Finanční podpora místních občanských sdružení ze strany obecního úřadu

U následujícího grafu srovnávám finanční podporu obce pro jednotlivá občanská sdružení.

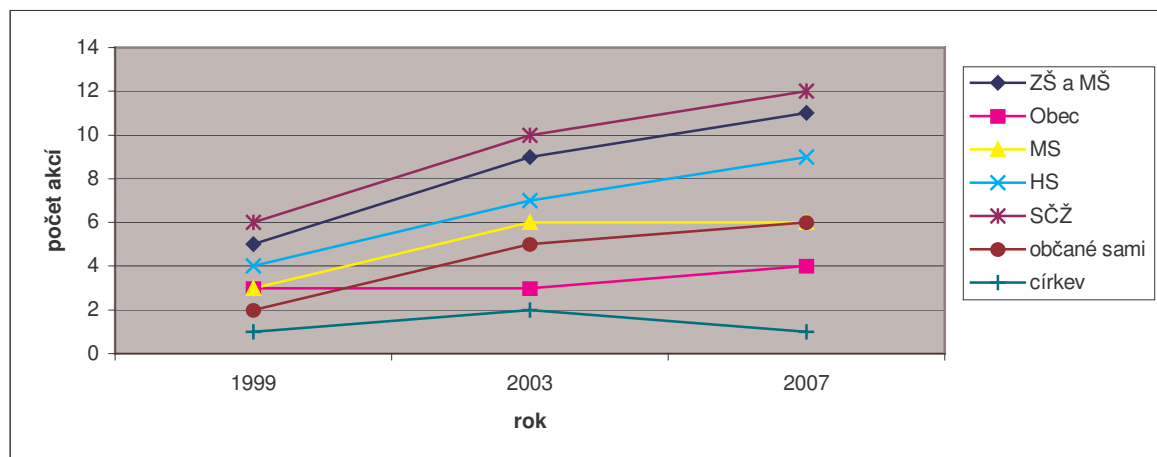

Obr. 3 Finanční podpora místních občanských sdružení ze strany obecního úřadu České Libchavy (vlastní zpracování)

Z grafu je zřejmé, že finanční podpora každoročně vzrůstá. Největší byla a stále zůstává u Spolku dobrovolných hasičů. Zajímavé také je, že v roce 1999 se finanční podpora rovnala prakticky nule, kromě Spolku dobrovolných hasičů, kteří na ni měli nárok pouze proto, že reprezentovali obec na hasičských soutěžích.

3. Porovnání vývoje místních kulturních akcí podle organizace jednotlivých složek, které se podílejí na utváření kulturní oblasti obce

Jedná se o porovnání akcí, odehraných na půdě Českých Libchav a organizovaných jednotlivými skupinami. V potaz jsem brala všechny složky, které mají svůj díl na zpestření kulturního života v obci. Tedy nejen občanská sdružení, ale i Základní a Mateřskou školu, obecní úřad a církev. I oni se totiž podílejí velkým dílem na kulturním životě v obci a bez jejich aktivit by tento graf nebyl kompletní. U těchto akcí nejsou započítané programy, které jsou pouze pro členy zmíněných skupin, ale jen programy určené pro veřejnost.

Obr. 4 Porovnání vývoje kulturních akcí v Českých Libchavách organizovanými jednotlivými občanskými sdruženími (vlastní zpracování)

Při pohledu na graf je jednoznačné, že počet akcí konaných v obci každoročně stoupá. Jak si z grafu můžeme všimnout, nejméně aktivní organizací v pořádání různých programů je Sdružení českolibchavských žen. Na druhém místě jsou aktivity Základní a Mateřské školy. Jediným sdružením, které svou aktivitu nezvýšilo oproti loňskému roku je Sdružení myslivců České Libchavy, to je však pochopitelné, vzhledem k nízkému počtu členů (15). Z křivky církve je patrné, že počet akcí je každý rok víceméně stejný.

5.1.3 Shrnutí analýzy dat

Na základě analýzy lze říci, že počet akcí každoročně stoupá. Úměrně tomu stoupá i finanční podpora ze strany obce. Míra členství v jednotlivých organizacích však tuto tendenci nemá. Na „příviv“ nových členů mají podle slov jednotlivých předsedů sdružení podíl hlavně „vlny mladých zájemců“. Myslím si ale, že pro organizaci není až tak důležité kolik má členů, ale jak jsou aktivní. Při pohledu na rozpis jednotlivých akcí, které najdeme v příložené tabulce, zjistíme další zajímavou skutečnost. Vzájemná spolupráce mezi jednotlivými složkami obce stoupá.

5.2 Dotazník

V této druhé části výzkumu jsem se zaměřila na nejdůležitější složku obce, za kterou považují její občany. Pro tento výzkum je jejich názor o místním kulturním dění a jejich „přání“ v této oblasti velmi důležitý. Hlavním cílem dotazníku je tedy vysledovat postoj občanů k této oblasti a odpovědět si na následující otázky: Do jaké míry občané stojí o místní akce? Jaké akce jsou pro ně atraktivní? Co jim chybí nebo čeho je tu naopak příliš? Co by chtěli změnit? A jaký oni sami mají přístup k této sféře? Pole dotazníku je dosti široké. To je ovšem dle mého názoru důležité k získání komplexnějších odpovědí a výsledků.

5.2.1 Plán výzkumu

Specifický výzkumný problém: (Maňák, 2004, s.13) tohoto dotazníku by tedy mohl znít takto:

„Podoba kulturních akcí a zařízení by měla být závislá na názoru a přání místních obyvatel.“

V dotazníku bude tedy důležité odpovědět si na následující dvě otázky, které charakterizují na co se dotazník zaměřuje.

1. Jaká jsou přání obyvatel obce České Libchavy v oblasti kultury?
2. Jaký mají sami místní obyvatelé přístup ke kulturnímu dění v obci?

Cíl výzkumu:

Cílem výzkumu je zjistit postoj obyvatel Českých Libchavy jak k pořádání místních akcí, tak i k jejich podobě. Dále také to jaké akce jim zde chybí, co zlepšit nebo naopak nechat být tak jak to je. A v neposlední řadě i to, čeho se místní občané nejraději účastní, a když se neúčastní, jaký k tomu mají důvod. Zajímá mě i jaký mají celkový vztah k obci.

Formulace hypotéz:

H1 = Předpokládejme, občané Českých Libchav jsou spíše spokojeni s místem kde žijí.

H2 = Předpokládejme, že pro občany Českých Libchav bude nejatraktivnější „Údolí pod Skalkou.“

H3 = Předpokládejme, že občané Českých Libchav vidí přednosti obce hlavně v příjemném prostředí.

H3 = Předpokládejme, že občané Českých Libchav vidí nedostatky hlavně v možnosti sportovního využití.

H4 = Předpokládejme, že občané Českých Libchav se účastní místních aktivit občas.

H5 = Předpokládejme, že příčinou toho, že se občané Českých Libchavy neúčastní místních kulturních akcí je nedostatek financí.

H6 = Předpokládejme, že občané Českých Libchav nejraději ve volném čase navštěvují tyto kulturní akce: Hry bez katastru, Oslavy svěcení obecního praporu, znaku obce a praporu hasičů a hudební zábavy.

H7 = Předpokládejme, že občanům Českých Libchav nejvíce chybí volno-časové zařízení, kterým je hřiště pro organizované sporty.

H8 = Předpokládejme, že občané Českých Libchav považují za nedostatečně podporovanou zájmovou činnost (kroužky).

H9 = Předpokládejme, že většina dotazovaných dojíždí za volno-časovými aktivitami do okolních obcí.

H10 = Předpokládejme, že ti kteří dojíždí za volno-časovými akcemi do okolních obcí, tak činí kvůli kamarádům a rodině.

H11 = Předpokládejme, že většina dotazovaných není členy místních občanských sdružení.

H12 = Předpokládejme, že většina dotazovaných, kteří jsou členy místních občanských sdružení, patří do Spolku dobrovolných hasičů.

H13 = Předpokládejme, že většina dotazovaných, kteří jsou členy místních občanských sdružení, jsou spíše aktivními členy toho sdružení

H14 = Předpokládejme, že většina občanů Českých Libchav se aktivně nepodílí na přípravě místních kulturních akcí.

Výzkumný soubor:

Výzkumný soubor: Výzkumný soubor tvoří občané obce České Libchavy, kteří dosáhli věku 18 let. Tento věk jsem zvolila, protože se domnívám, že i tito občané

dokáží posoudit potřeby menších dětí, takže není třeba dotazník přeformulovat pro ty mladší.

Základní soubor: Pro rozdání dotazníku jsem použila metodu náhodného výběru, jelikož mi obec mohla poskytnout pouze informaci kolik je místních občanů starších 17 let, a proto jsem neznala přesný vzorek.

Věkové složení obyvatel k 15. 3. 2007:

Věková kategorie	Rozdělení	Počet obyvatel
Děti a mladiství do 18 let		106
Dospělí	Muži	200
	Ženy	198
Celkem		504

Tab. 2 Věkové složení obyvatel Českých Libchav (vlastní zpracování)

Z této tabulky vyplývá, že výzkumný vzorek čítá 398 lidí. Aby byly výsledky dotazníků seriózní, rozhodla jsem se rozdat mezi obyvatele Českých Libchav 100 dotazníků. Protože jsem nemohla vytipovat přesný vzorek obyvatel podle dostupných informací, rozhodla jsem se, že postupně navštívím jednotlivé domy a dotazníky rozdám vhodným respondentům. Myslím si, že vzhledem k množství dotazníků je vzorek dosti reprezentativní.

Použité metody:

Jak už jsem uvedla, pro tuto část výzkumu jsem použila metodu dotazníku, která je vhodná zejména pro získávání a zpracování kvantitativních dat. V dotazníku, který jsem zpracovala, je použito 15 kombinovaných druhů otázek, tedy otevřených i uzavřených. 13 je uzavřených, přičemž v 7 z nich je možné označit pouze jednu odpověď a v 6 více odpovědí, 2 otázky jsou otevřené. V záhlaví dotazníku je pro respondenty uvedena směrnice, ze které vyplývá, jak dotazník vyplnit. Vzor dotazníku je přiložen (P I.).

Jakým způsobem jsem dotazníky rozdala je uvedeno výše u položky *základní soubor*. Pro zpětné získání dotazníků, jsem si s respondenty domluvila čas, kdy se pro ně opět zastavím a oni mi je vrátí zpět. Jeden datum se bohužel ukázal jako nevyhovující,

a proto jsem tento postup musela opakovat třikrát. Přesto se mi nepodařilo získat všechny dotazníky zpět. Z celkového počtu 100 se mi jich vrátilo 90, to znamená 90 % návratnosti. Získané údaje z dotazníků jsem pak zpracovala do níže uvedených grafů.

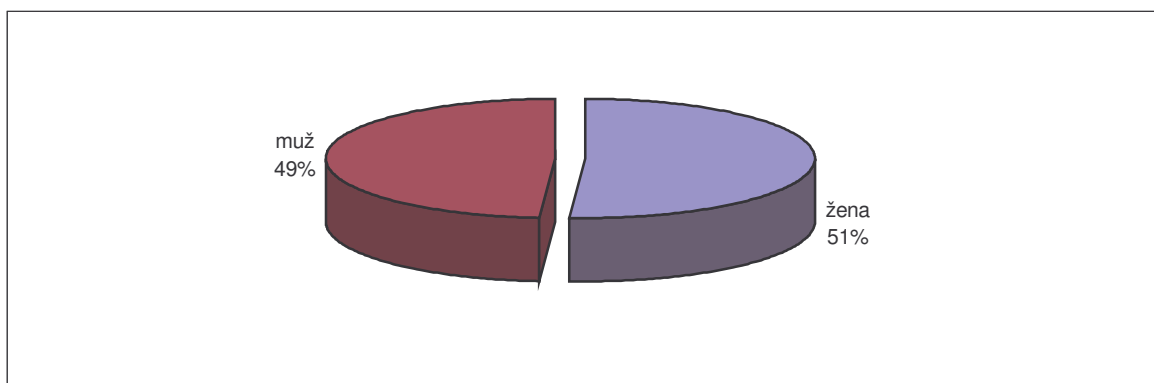
Způsob zpracování dat:

Data jsem zpracovala následovně: Vytiskla jsem si čistý formulář dotazníku, do něho jsem zaznamenávala čestnost u jednotlivých otázek. Posléze jsem zaznamenané odpovědi sečetla a převedla je do tabulky. Výsledky z tabulky jsem přepočítala na procenta a z výsledků jsem sestavila grafy.

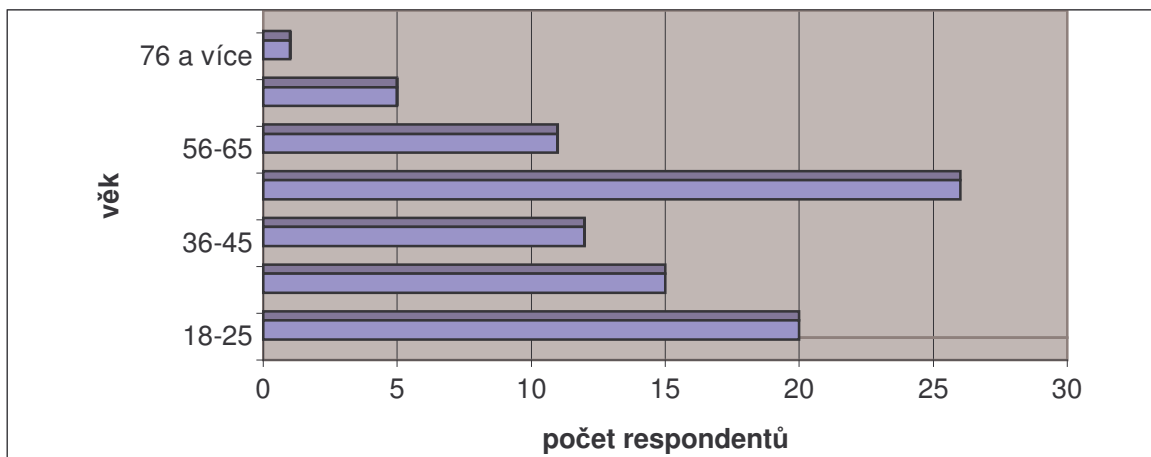
Výsledky:

1. část: Informace o respondentech

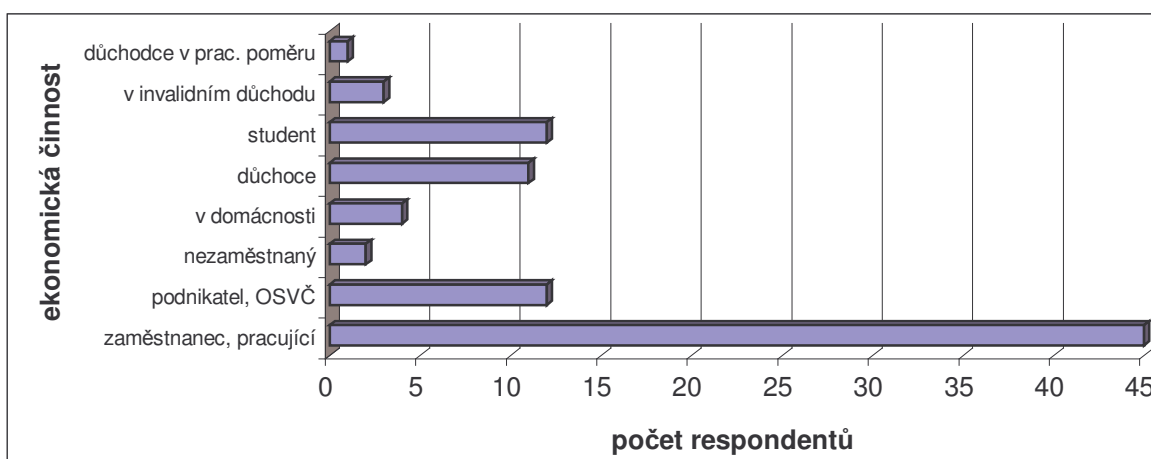
1. Poměr pohlaví:

Obr. 5 Poměr pohlaví respondentů (vlastní zpracování)

2. Věkové složení:

Obr. 6 Věkové složení respondentů (vlastní zpracování)

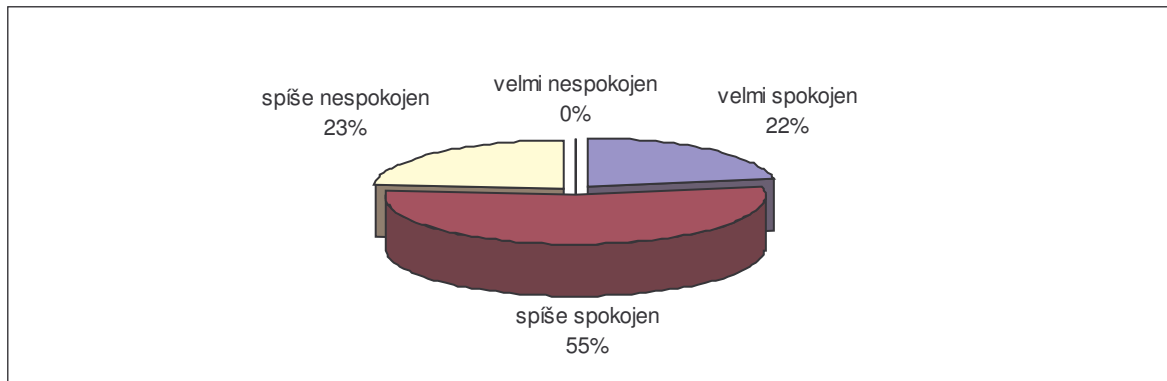
3. Druh pracovního poměru:

Obr. 7 Druh pracovního poměru respondentů (vlastní zpracování)

Z výše uvedených grafů vyplývá, že poměr mužů a žen je téměř 1:1 (velmi podobného výsledku se dobereme i po prozkoumání obecních materiálů). Nejvíce respondentů je ve věku 46 – 55 let, což odpovídá i věkovému průměru občanů obce (dle obecních materiálů je to z celkového počtu obyvatel zhruba 13 %, což je nejvyšší cifra). Z třetího grafu je zřejmé, že většina dotazovaných je v zaměstnaneckém poměru. Myslím si tedy, že v porovnání se skutečným stavem, je tento vzorek opravdu reprezentativní.

2. část: Prezentace výsledků dotazníkového šetření

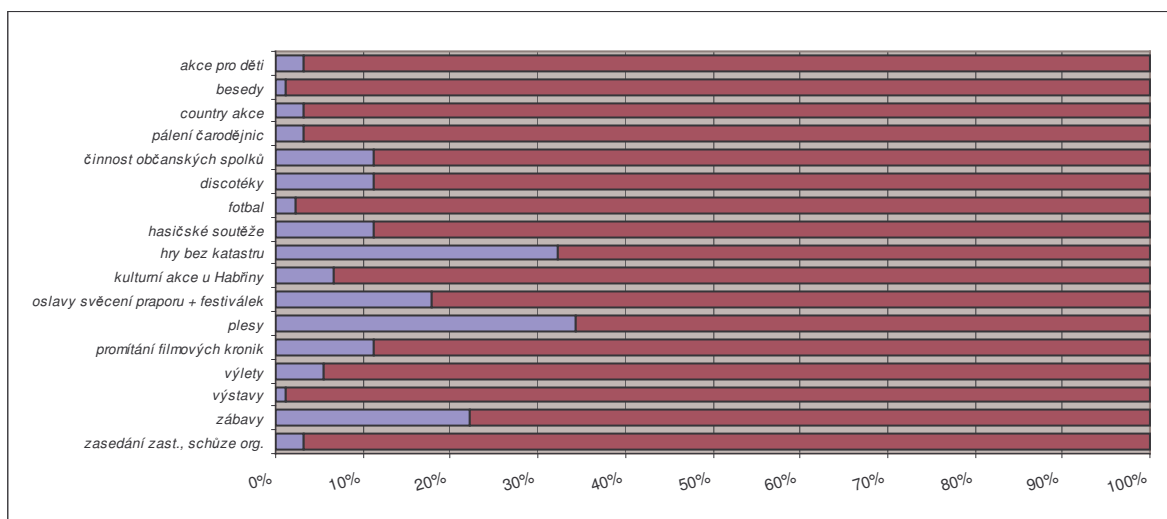
1. Jak jste spokojen s Vaší obcí jako s místem kde žijete?

Obr. 8 Spokojenost obyvatel ČL s místem kde žijí (vlastní zpracování)

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že maximální počet občanů je spíše spokojeno s místem kde žijí, což potvrzuje hypotézu H1. Velmi nespokojen není nikdo. Položky velmi spokojen a spíše nespokojen jsou vyrovnané.

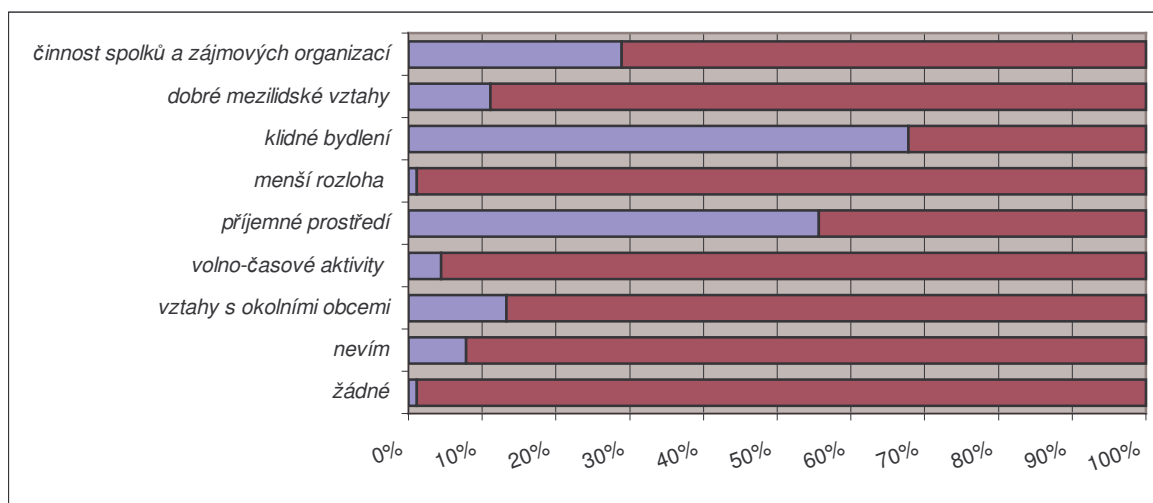
2. Jaké místo je pro Vás v obci nejatraktivnější? Představte si, že přijela návštěva, která v obci nikdy nebyla. Čím byste se jí pochlubili? (otevřená otázka)

Obr. 9 Nejatraktivnější místa pro občany ČL (vlastní zpracování)

Výsledky tohoto grafu jsou opravdu pestré, protože tato otázka byla formulována jako otevřená. V tomto případě se nepotvrdila moje hypotéza, že nejoblíbenějším místem bude „Údolí pod skalkou“, které se umístilo na druhém místě (20 %). Na prvním místě je „restaurace Habřinka“ s náskokem 8 %. Ostatní položky jsou již vcelku vyrovnané. Za povšimnutí ještě stojí, že ničím by se nepochlubilo celých 9 % lidí, což znamená 5 místo z celkových 15.

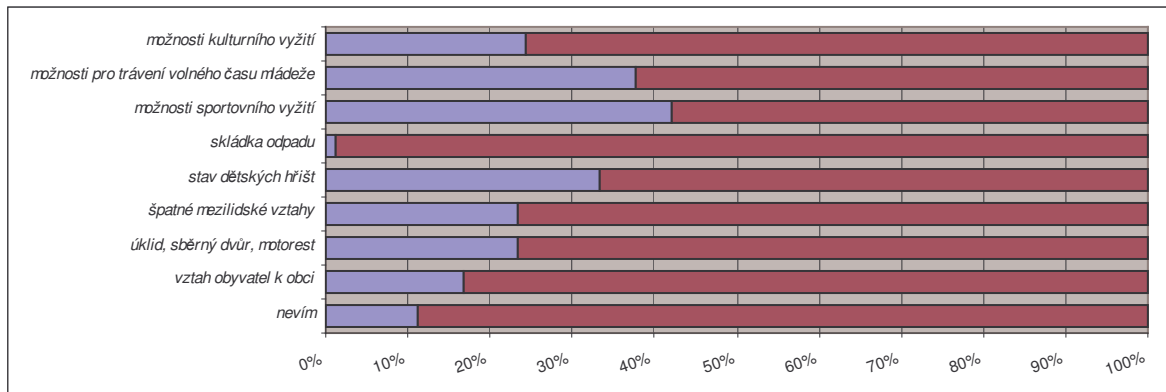
3. V čem vidíte přednosti obce České Libchavy? (možné označit více odpovědí)

Obr. 10 Přednosti obce ČL z pohledu místních obyvatel (vlastní zpracování)

Z výsledků je patrné, že v očích občanů absolutně vede klidné bydlení a příjemné prostředí. To potvrdilo moji hypotézu. Za další přednost považují respondenti i činnost spolků a zájmových organizací, naopak volno-časové aktivity mnoho bodů nedostaly. Jako přednost nevidí respondenti ani menší rozlohu.

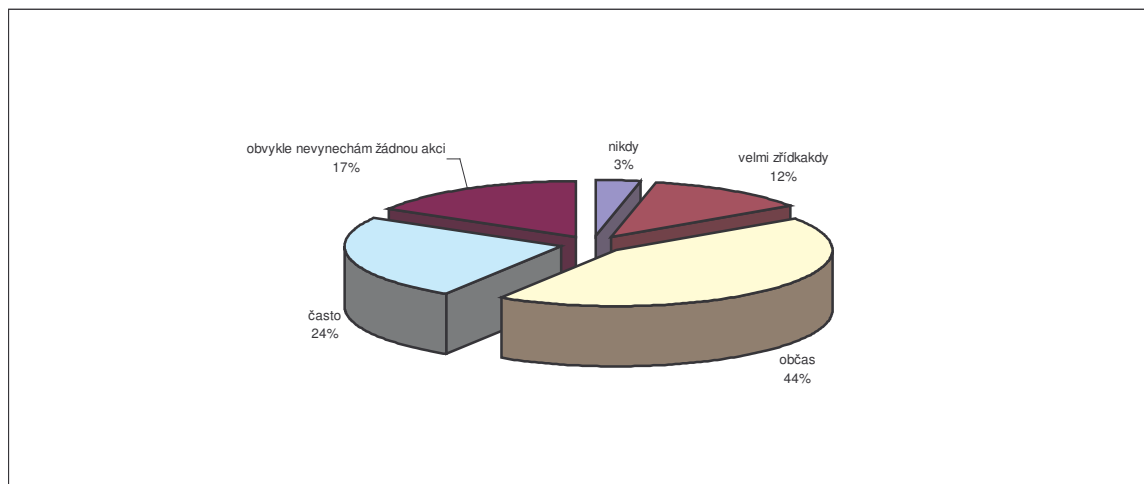
4. V čem naopak vidíte nedostatky? (možné označit více odpovědí)

Obr. 11 Nedostatky obce ČL z pohledu místních obyvatel (vlastní zpracování)

Při odpovědi na tuto otázku se mi potvrdil předpoklad, že většině obyvatel budou vadit možnosti sportovního vyžití. Dále občané považují za velmi nedostatečné i možnosti trávení volného času mládeže a stav dětských hřišť společně s možnostmi kulturního vyžití, špatnými mezilidskými vztahy a technickou úpravou obce.

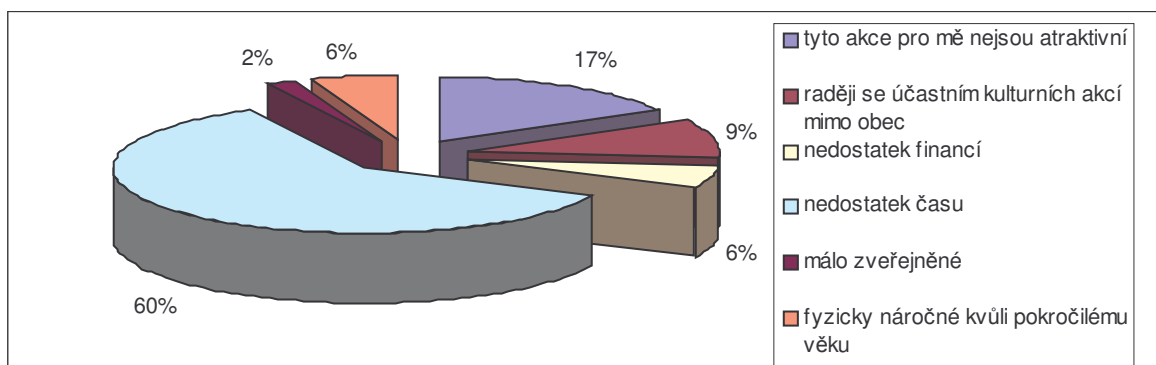
5. Účastníte se kulturních akcí pořádaných v obci?

Obr. 12 Míra účasti obyvatel ČL na místních kulturních akcích (vlastní zpracování)

Jak jsem předpokládala, většina obyvatel se občas účastní místních akcí. Dále se odpovědi vyvíjejí spíše vzrůstajícím směrem. Tedy, že na 2. a 3. místě občané označili odpovědi často (24 %) a obvykle nevynechám žádnou akci (17 %). Na druhou stranu velmi zřídka a nikdy se akcí účastní celkem pouze 15 %.

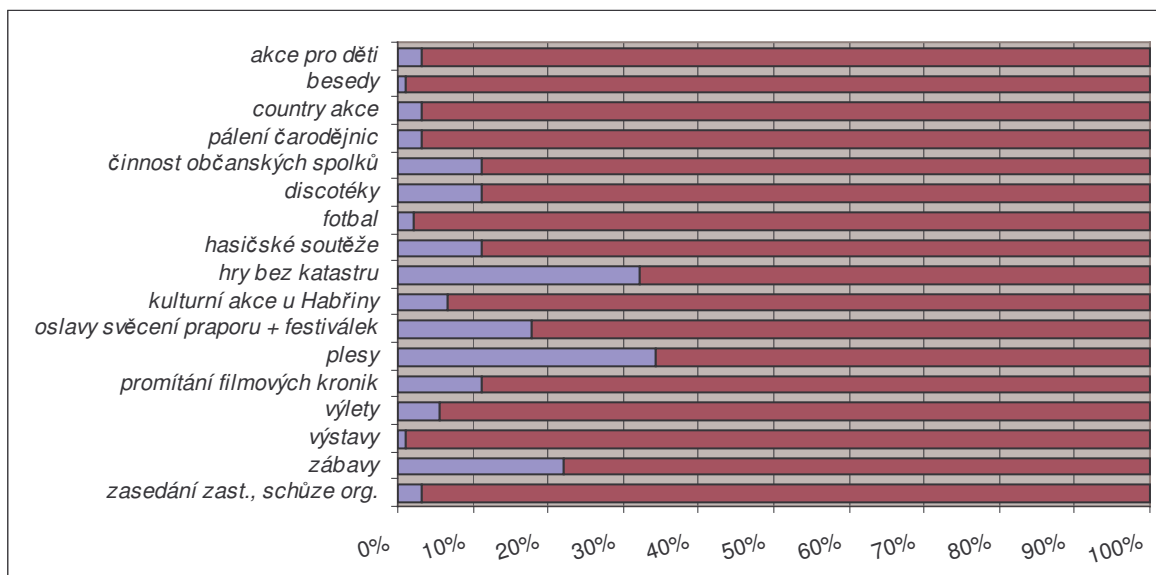
6. Jestliže jste v otázce č. 4 označili možnost „nikdy“, „velmi zřídka“ nebo „občas“, uveďte hlavní důvod:

Obr. 13 Důvody neúčasti obyvatel ČL na místních kulturních akcích (vlastní zpracování)

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že většina občanů se neúčastní místních akcí z důvodu nedostatku času, což nepotvrzuje moji hypotézu. Druhým větším důvodem, který uvedlo 17 % dotázaných, je že pro ně tyto akce nejsou atraktivní.

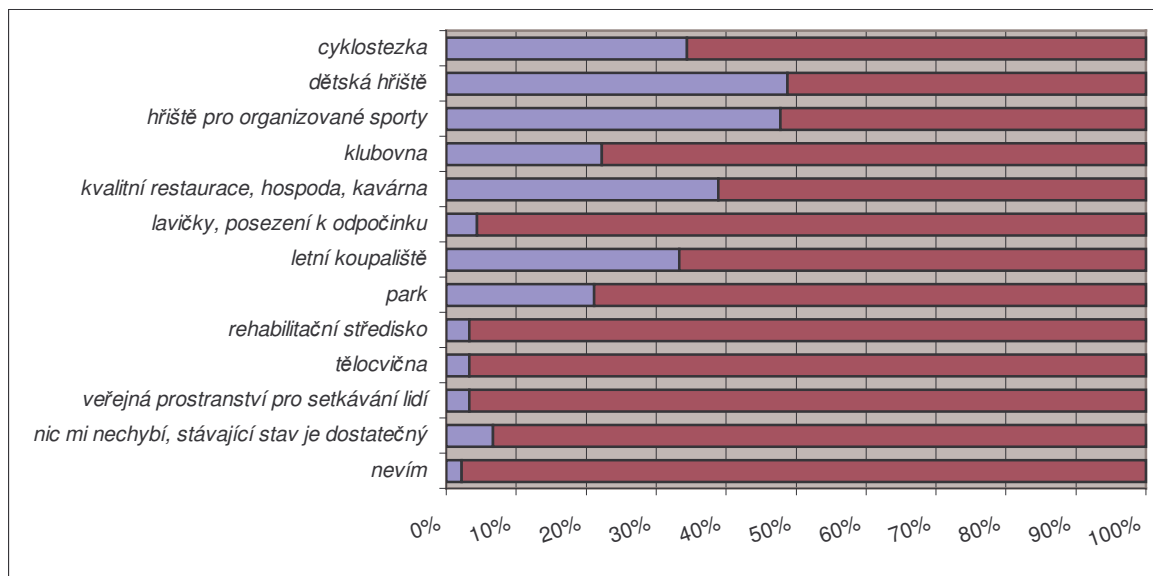
7. Jaké aktivity pořádané v obci nejraději navštěvujete ve svém volném čase? (otevřená otázka)

Obr. 14 Nejatraktivnější akce pořádané v ČL (vlastní zpracování)

Jak z grafu vyplývá, na prvních třech místech se umístily plesy s 44 %, dále Hry bez katastr s 42 % a taneční zábavy s 22 %, což úplně nepotvrdilo moji hypotézu. Oblíbenými jsou ale také Osłavy svěcení praporu a znaku obce a praporu hasičů spojené s C & F festiválkem.

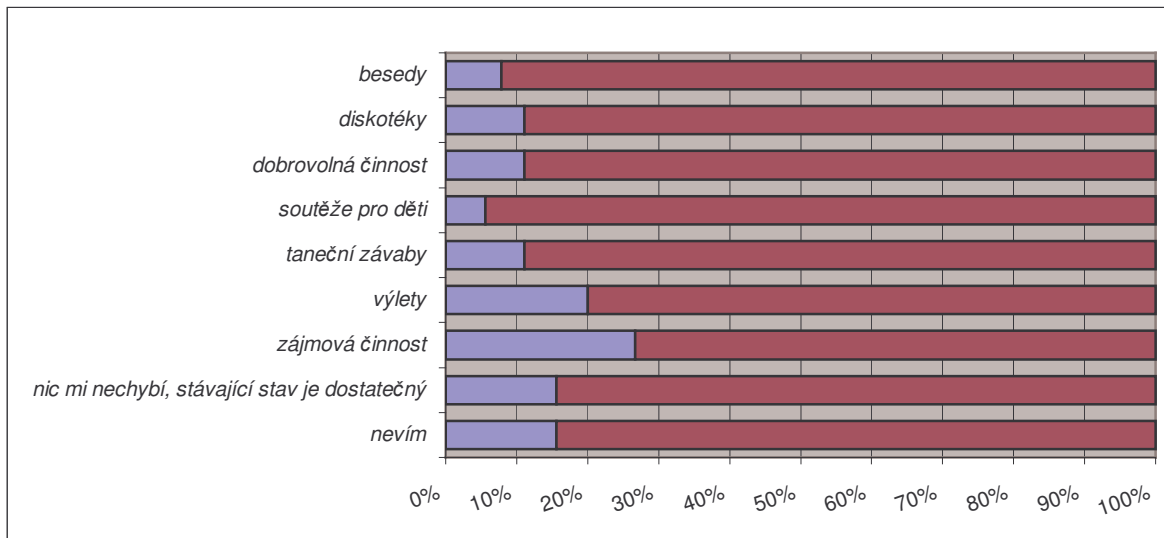
8. *Jaké volno-časové zařízení Vám zde chybí a chtěli byste jej využívat? (Možné označit více odpovědí)*

Obr. 15 Nejvíce postrádaná volno-časová zařízení v ČL (vlastní zpracování)

Mezi volno-časová zařízení, které lidem nejvíce chybí patří zejména dětská hřiště s 59 % a hřiště pro organizované sporty s 48 %, což z části potvrzuje moji hypotézu. Vysoké zastoupení má i požadavek na kvalitní restauraci (39 %), cyklostezku (33 %) a letní koupaliště (32 %). Obyvatelům naopak příliš nechybí další veřejná prostranství (3 %) a tělocvična (3 %).

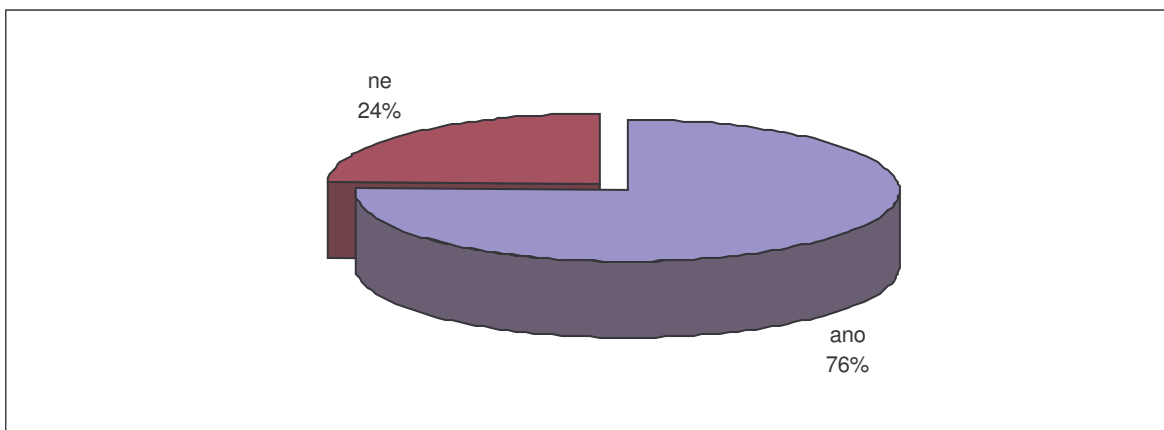
9. Jaké kulturní akce jsou podle Vás nedostatečně podporované? (možné označit více odpovědí)

Obr. 16 Nedostatečně podporované kulturní akce v obci (vlastní zpracování)

Při analýze dat tohoto grafu se potvrdil můj předpoklad, že občané Českých Libchav budou za nejméně podporované akce považovat zájmovou činnost (37 %). Jak je z grafu patrné, za nedostatečně podporované jsou považovány i výlety (20%). 16 % obyvatel uvedlo, že stávající stav je dostatečný, stejný počet také neví, co by zlepšilo.

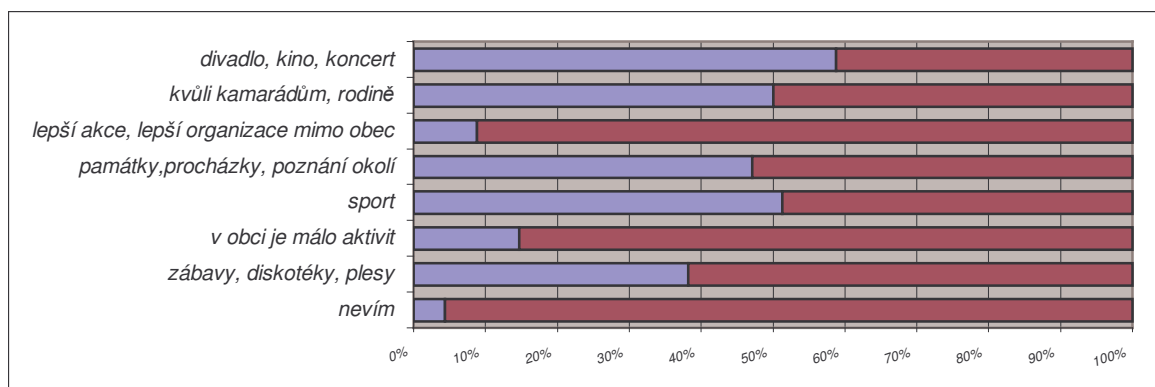
10. Dojíte za volno-časovými aktivitami mimo obec?

Obr. 17 Míra účasti na volno-časových aktivitách občanů ČL mimo obec (vlastní zpracování)

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že většina obyvatel dojíždí za volno-časovými aktivitami i mimo obec, to znamená 76 %, naopak zhruba ¼ tak nečiní. Tyto výsledky potvrzují moji hypotézu.

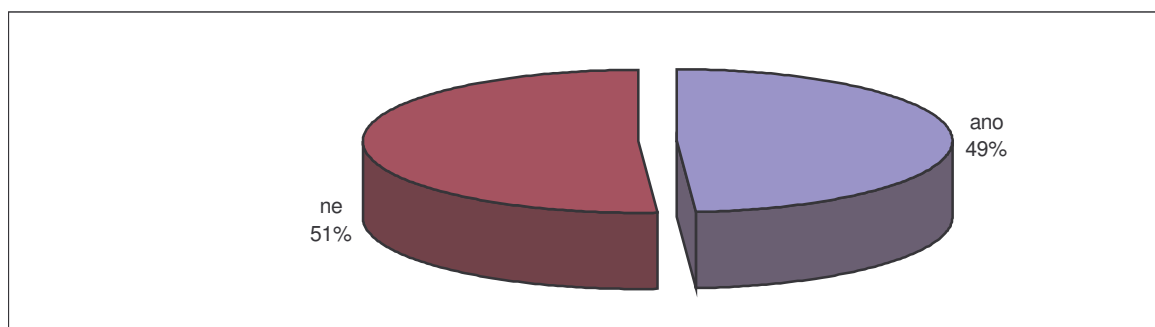
11. Jaký je důvod dojíždění za volno-časovými aktivitami mimo obec? (Možné označit více odpovědí)

Obr. 18 Důvod dojíždění obyvatel ČL za volno-časovými aktivitami mimo obec (vlastní zpracování)

Důvody pro dojíždění za volno-časovými aktivitami jsou podle grafu vyrovnané. S náskokem 9 % vede *divadlo, kino, koncerty*. Dále jsou to na velmi podobných pozicích položky *sport, kamarádi, rodina a památky, procházky a poznání okolí*. Na posledním místě s 9 % je položka *lepší akce, lepší organizace mimo obec*.

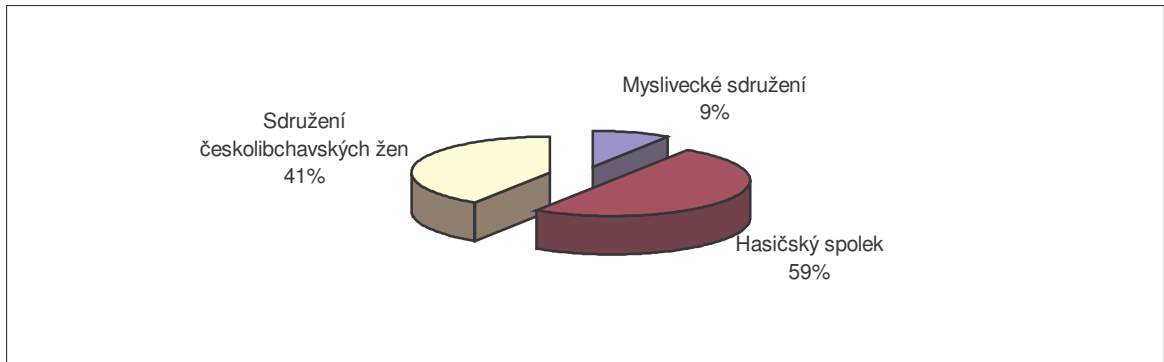
12. Jste členem některého z obecních občanských sdružení?

Obr. 19 Míra členství obyvatel ČL v místních občanských sdružení (vlastní zpracování)

Tento graf potvrzuje moji hypotézu, že většina dotazovaných je členy místních občanských sdružení. Rozdíl mezi těmito položkami je však minimální a rovná se v téměř rozdělení půl na půl.

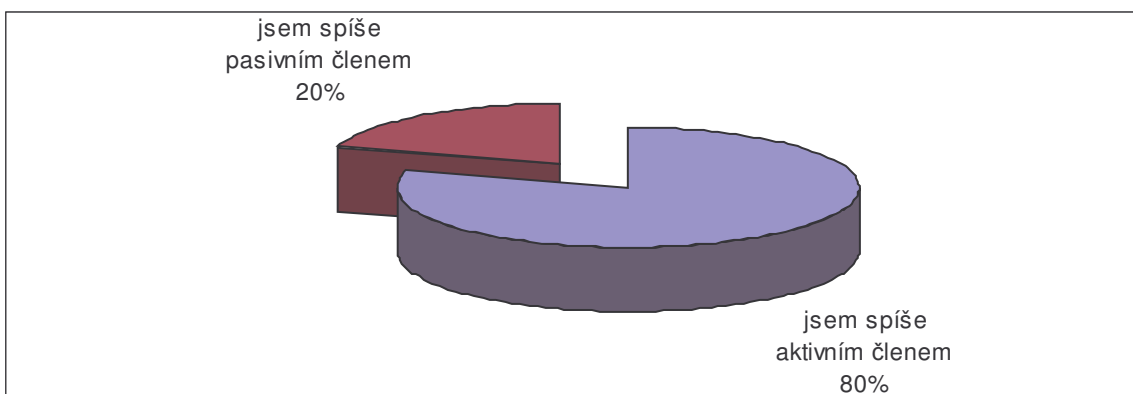
13. Jestliže jste členem některého z obecních občanských sdružení, kterého?

Obr. 20 Poměr členství v jednotlivých občanských sdružení (vlastní zpracování)

Podle výsledků tohoto grafu se potvrdil můj předpoklad, že nejvíce respondentů bude členy Hasičského spolku. Nejméně dotazovaných je členy Mysliveckého sdružení a ve středu se nachází Sdružení českolibchavských žen.

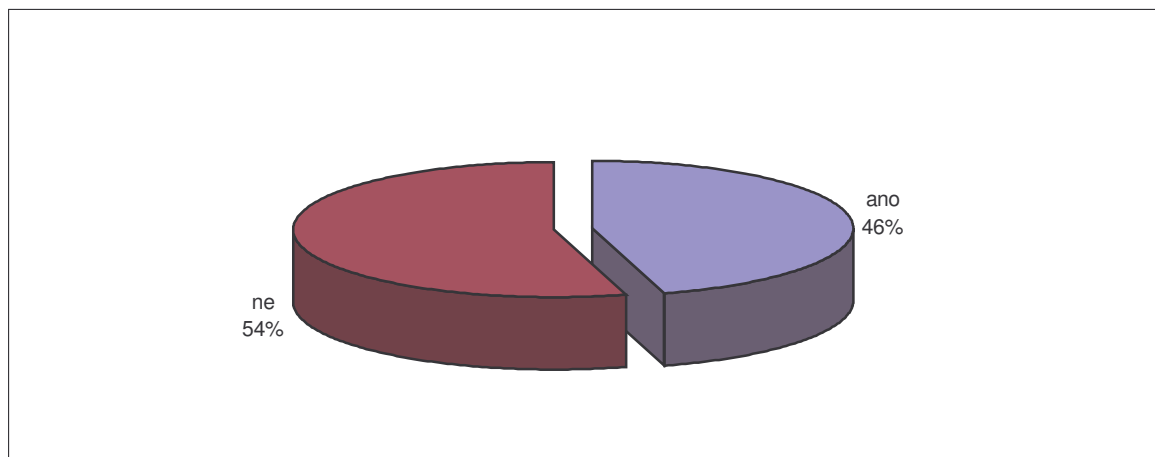
14. Jestliže jste členem některého z obecních občanských spolků, označte jaká definice Vás nejlépe vystihuje:

Obr.21 Míra aktivity jednotlivých členů občanských sdružení ČL (vlastní zpracování)

Po vyhodnocení této otázky se potvrdila moje hypotéza, že většina členů místních občanských sdružení je aktivních. To znamená celé 4/5.

15. Podílíte se aktivně na přípravě a organizaci kulturních akcí v obci?

Obr. 22 Míra účasti obyvatel ČL na přípravě a organizaci místních kulturních akcí (vlastní zpracování)

Jak jsem předpokládala, většina místních se aktivně nepodílí na přípravě a organizaci místních akcí. Mezi těmi co se podílejí a nepodílejí je ale rozdíl pouze 8 %.

5.2.2 Interpretace výsledků

Výzkum v mé bakalářské práci byl pro mne opravdu přínosný. Ukazuje, jak je praxe v každém oboru důležitá. Kde jinde bych přišla na tolik zajímavých podnětů, které se mi podařilo získat právě realizací tohoto výzkumu?

Jak už jsem zmínila, v mnoha ohledech jsem zjistila zajímavé a překvapující informace (ať už kladné nebo záporné). Je však nutné podotknout, že tyto data lze ztotožňovat pouze se skupinou respondentů, která se na nich podílela a samozřejmě výhradně s obcí České Libchavy.

A nyní již k samotným údajům. Ze stovky potenciálních respondentů se mnou spolupracovalo 90 %. Domnívám se, že návratnost je tedy dobrá, i když byla jistě do určité míry ovlivněna způsobem výběru dotazníků. Pohlaví respondentů je rozdělené téměř

půl na půl, většina z nich patří do věkové kategorie 46 – 55 let, druhou silnou skupinou je věk 18 – 25 let. Naprostá většina dotazovaných jsou zaměstnanci a pracující.

Při plánování dotazníku jsem si položila dvě základní otázky, na které by mi měla data získaná z dotazníku pomoci odpovědět. Interpretaci tedy rozdělím do dvou částí právě s ohledem na tyto dvě otázky.

Jaká jsou přání obyvatel obce České Libchavy v oblasti kultury?

Obecná část dotazníku ukázala, že většina dotazovaných je s místem svého bydliště spokojena a při možnosti se odstěhovat by tak neučinila. Přednosti obce vidí místní zejména v příjemném a klidném prostředí, vyzdvihují i činnosti místních spolků a organizací. Nespokojeni jsou ale s možnostmi sportovního vyžití, možnostmi trávení volného času mládeže, stavem dětských hřišť, ale i s nedostatkem kulturního vyžití.

Při pohledu na výsledky šetření mě překvapil zejména kontrast mezi jednotlivými odpověďmi v různých otázkách. To znamená, že v jedné otázce danou možnost respondenti vyzdvihovali, v jiné ji naopak kritizovali. Takový kontrast se projevil například u položky restauračního zařízení. V první otázce byla „Restaurace Habřinka“ jasným favoritem pro nejatraktivnější místo v obci (označilo jí tak 28 %). Ovšem v otázce, kde měli respondenti označit volno-časové zařízení, které jim nejvíce chybí, se kvalitní restaurace umístila na 3 místě s 39 %.

V dotazníku se několikrát opakovala nespokojenost místních se stavem dětských hřišť a sportovním vyžitím. Z průzkumu dalších otázek je zřejmé, že ani s možnostmi trávení volného času mládeže nejsou respondenti příliš spokojeni. Za nedostatečně podporovanou považují i zájmovou činnost. Nespokojenost se zájmovou činností s ohledem na mládež by se mohla zdát poněkud nepochopitelná vzhledem ke škále zájmových kroužků nabízených Základní školou. Tady je třeba upřesnit, že tyto kroužky jsou dostupné pouze pro děti spadající do věkové kategorie prvního stupně ZŠ.

Kulturní akce pro veřejnost se podle průzkumu těší velkému zájmu. Ti co vypověděli, že se místních akcí příliš neúčastní, to odůvodnili nedostatkem času, který se stává častým ukazatelem dnešní doby. Ukazuje se, že nejatraktivnějšími jsou tzv. „ty velké“ společenské akce, na jejichž organizaci se většinou podílejí všechny místní složky. Za volno-časovými aktivitami dojíždí většina obyvatel Českých Libchav. Ve valné většině případů je to však proto, že k tomu mají nějaký „vnější“ důvod, který nemůže obec

ovlivnit, a který nemá vliv na organizaci volného času v obci. Mezi tyto důvody patří např. rodina, kino nebo kulturní památky, poznání okolí atd.

Jaký mají sami místní obyvatelé přístup ke kulturnímu dění v obci?

Co se týče členství v místních sdružení je počet členů a „nečlenů“ vyrovnaný. Většina dotazovaných jsou členy Hasičského spolku. Několik dotázaných je dokonce členy hned několika těchto sdružení. Dobré zjištění je podle mě to, že 4/5 členů různých sdružení jsou členy aktivními. To znamená, že se aktivně podílejí na činnosti spolku (např. pomáhají při organizaci různých akcí atd.). Pozitivní je i to, že téměř polovina všech respondentů (45 %) se aktivně podílí na organizaci a přípravě kulturních akcí v obci.

A co z toho všeho plyne? Myslím si, že občané dali jasně najevo co jim v obci chybí. Všechny nespokojenosti v tomto směru se týkají zejména sportovního zařízení, volného času mládeže, dětských hřišť a zájmové činnosti. Právě tyto zařízení považuji za velmi významné v oblasti volného času a možnosti jeho rozšíření. Je totiž zřejmé, že aktivity volného času v obci se orientují pouze na širší veřejnost a ne na skupiny nebo jednotlivce.

Zajímavé by mohlo být i zaměřit se na atraktivní místa v obci, tedy na věci, které respondenti považují za kladné. Když opět zmíním příklad místní restaurace, je zřejmé, že je to takové „multifunkční“ místo, kam ve volných chvílích vyrazit. Na druhou stranu z výsledků vyplývá, že zřejmě nefunguje podle představ místních obyvatel. Proto by dle mého bylo vhodné snažit se tyto místa určitým způsobem zkrášlit a zpříjemnit. Umožnit například lepší přístup nebo je alespoň náležitě vybavit (např. Jestliže respondenti uvedli, že považují za velmi atraktivní „Údolí pod Sklakou“, bylo by vhodné vybavit toto místo např. lavičkami k odpočinku, které využijí při procházce.).

Když vše spojím ještě s výsledky analýzy dat, myslím si, že je zřejmé, že se místní kulturní dění opravdu posouvá kupředu a zajímá se o něho čím dál tím více lidí. Za velmi podstatnou a důležitou věc považuji i to, že všechny složky obce mezi sebou navzájem spolupracují. Domnívám se, že je i velmi vhodné a rozumné, že obec všechny tyto činnosti podporuje a to nejen finančně.

5.3 Strategický plán

Informace o strategickém plánu jsem vyhledala v Příručce pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2006. Strategický plán je tu definován jako základní rozvojový dokument, který umožňuje systematicky a účelně využívat možnosti a dané kapacity. Jeho výhody můžeme hledat v těchto bodech:

- pomáhá dosáhnout shodu v tom, jaké jsou hlavní problémy
- umožňuje objevit a využívat dostupné lidské zdroje
- reaguje na vývoj prostředí, ve kterém je stavěn
- zajišťuje kontinuitu
- umožňuje posoudit účast zkoumaného projektu na různých akcích

5.3.1 Výběr budoucích možností – Strategie

S ohledem na výsledky výzkumu a interpretaci, bych shrnula strategii plánu do následujících bodů:

- Podporovat kulturní rozvoj v obci. Týká se zejména zachování již existujících akcí, podpora při jejich realizaci a otevřený postoj k pořádání nových projektů, ať už ze strany obce, tak i občanů.
- Do akcí vzešlých ze strany obce se snažit zapojovat místní občanská sdružení, popř. další organizace.
- Spolupracovat s občanskými sdruženími v obci, ale i se samotnými občany.
- Rozvíjet sportovní zázemí, budovat dětská hřiště v obci.
- Zaměřit se více na aktivity volného času určené jedincům nebo zájmovým skupinám.

ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo popsat a dát do souvislostí faktory ovlivňující volný čas na venkově. Následně pak zpracovat výzkum, který by napomohl odkrýt stinná, ale i pozitivní místa kulturní stránky obce. Nutné je podotknout, že jsem tuto práci zpracovávala výhradně na základě dění v obci České Libchavy a na jiná místa se tedy nedá vztahovat.

V dnešní uspěchané době je volný čas, který nám zbývá velmi důležitým faktorem. Za každým rohem na nás číhá spousta špatných vlivů, stresů a nebezpečí, a proto je důležité si tyto negativizmy i náležitě vykompenzovat. Právě volný čas nám nabízí prostor k regeneraci sil, kompenzaci zátěže, ale například i k důležité seberealizaci.

Jak z práce vyplývá, je výhodné, když se na vytváření možností pro aktivní trávení volného času spojí síly a rozvíjí se spolupráce. Je to důležité i z pohledu vzájemného sblížení a budování dobrých mezilidských vztahů. A právě v tomto bych viděla největší sílu budování dobrého zázemí pro aktivní trávení volného času a rozvíjení kulturní stránky. Lidé přeci nemohou jen pracovat. Musí si taky někde „užít života“. Aktivity volného času mohou spojovat jak uspokojení při provozování své záliby, tak i navazování nových vztahů a přátelství. Proto je nutné umožnit lidem, aby měli kde a jak tyto činnosti ve volném čase vykonávat.

Zpracování celé bakalářské práce pro mě bylo cennou a nenahraditelnou zkušeností a utvrdilo mě v tom, že teorie a praxe jsou navzájem silně propojené. Vážím si všech poznatků a zkušeností, které mi práce přinesla a věřím, že pro mě v praktickém využití bude dobrým a užitečným pomocníkem.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BLAŽEK, B. *Problémy a výhledy českého venkova*. Praha: Libčeves. 1997
- [2] ČEPELKA, O. *Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie*. 1. vyd. Liberec: Nadace Omega. 2003 ISBN 80-902376-3-0
- [3] FILIPCOVÁ, B. *Člověk, práce, volný čas*. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1966.
- [4] FRIČ, P. *Aktivity a potřeby neziskových organizací v ČR: Výsledky kvantitativního sociologického šetření*. 1. vyd. Praha: Agnes. 1998 ISBN 80-902633-0-5
- [5] FRIČ, P. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice*. Praha: NROS a AGNES, 2001. ISBN 80-9022633-7-2
- [6] FRIEDLANDEROVÁ, H. TUČEK, M. *Češi na prahu nového tisíciletí*. 1. vyd. Praha: Slon, 2000. ISBN 80-902847-0-1
- [7] HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7179-927-5
- [8] HOFFMANNOVÁ, J., MÜLLEROVÁ, O. *Jak vedeme dialog s institucemi*. 1. vyd. Praha: AV ČR. 2000 ISBN 80-200-0446-7
- [9] Informační centrum nadací a jiných neziskových organizací. *Odpovědi na otázky: Neziskový sektor v České republice*. Praha: ICN. 2005. brožura
- [10] JINDROVÁ, P., DUSÍK, J. *Komunitní koalice: proč a jak*. 1. vyd. Plzeň: Centrum pro komunitní práci. 1997 ISBN 80-902368-1-2
- [11] KARHANOVÁ, E. a kol. *Občan a úřad: praktická příručka pro obce a úřady*. Praha: Odborné nakladatelství ekonomické literatury. 2002 ISBN 80-86229-64-5
- [12] KELLER, J. *Úvod do sociologie*. 5. vyd. Praha: Slon, 2006. ISBN 80-86429-39-3
- [13] Kolektiv. *Dobrovolnictví v neziskových organizacích*. 1. vyd. Praha: ICN. 2001 ISBN 80-86423-05-0
- [14] Kolektiv. *Příručka pro člena zastupitelstva obce: po volbách v roce 2006*. 1. vyd. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. 2006 ISBN 80-978-80-239-8318-0
- [15] MAŇÁK, J, ŠVEC, V. *Cesty pedagogického výkumu*. Brno: Paido. 2004 ISBN 80-7315-078-6

- [16] MATOUŠEK, O. a kol. *Základy sociální práce*. 1. vyd. Praha: Portál. 2001 ISBN 80-7178-473-7
- [17] MIJOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada. 2006. ISBN 80-247-1362-4
- [18] Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Komunitní plánování věc veřejná*. 1. vyd. Praha: Jan. 2002 ISBN 80-86552-30-6
- [19] MONTOUSSÉ, M., RENOARD, G. *Přehled sociologie*. Přel. K. Dohnalová. 1 české vyd. Praha: Portál. 2005 ISBN 80-7178-976-3
- [20] MOŽNÝ, I. *Česká společnost: Nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. Praha: Portál. 2002 ISBN 80-7178-624-1
- [21] Myslivecké sdružení České Libchavy, Výroční zpráva 1999, 2003
- [22] Obecní úřad České Libchavy. *Českolibchavský zpravodaj*. České Libchavy: Obecní úřad. 1999, 2003, 2007
- [23] PÁVKOVÁ, J. a kol. *Pedagogika volného času*. 3. vyd. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-711-6
- [24] PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál. 1995 ISBN 80-7178-029-4
- [25] ŘEZÁČ, J. *Sociální psychologie*. 1. vyd. Brno: Paido. 1998 ISBN 80-85931-48-6
- [26] Sdružení českolibchavských žen, Výroční zpráva 1999, 2003
- [27] Spolek dobrovolných hasičů, Výroční zpráva 1999, 2003
- [28] ŠUBRT, J. *Čas a společnost*. 1. vyd. Praha: ISV. 2003 ISBN 80-86642-06-2
- [29] TOŠNER, J. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. 2. vyd. Praha: Portál. 2006 ISBN 80-7367-178-6
- [30] VAJDOVÁ, T. *Česká občanská společnost 2004: po patnácti letech*. 1. vyd. Brno: CER M. 2005 ISBN 80-7204-379-X
- [31] VERDON, J. *Volný čas ve středověku*. Přel. J. Žák. Praha: Vyšehrad, 2003. ISBN 80-7021-543-7

[32] VYBÍRAL, Z. *Lži, polopravdy a pravda v lidské komunikaci*. 1. vyd. Praha: Portál. 2003 ISBN 80-7178-812-0

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

NNO	Nevládní neziskové organizace
ZŠ	Základní škola
MŠ	Mateřská škola
OÚ	Obecní úřad
HS	Spolek dobrovolných hasičů České Libchavy
SČŽ	Sdružení českolibchavských žen
MS	Myslivecké sdružení České Libchavy

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Občanská sdružení a jiné nevládní organizace: V České republice v letech 1990 až 1999 (Možný, 2002, s. 125).....	18
Obr. 2 Zájem obyvatel Českých Libchav o členství v místních občanských sdruženích (vlastní zpracování).....	35
Obr. 3 Finanční podpora místních občanských sdružení ze strany obecního úřadu České Libchavy (vlastní zpracování)	36
Obr. 4 Porovnání vývoje kulturních akcí v Českých Libchavách organizovanými jednotlivými občanskými sdruženími (vlastní zpracování)	37
Obr. 5 Poměr pohlaví respondentů (vlastní zpracování)	41
Obr. 6 Věkové složení respondentů (vlastní zpracování).....	42
Obr. 7 Druh pracovního poměru respondentů (vlastní zpracování)	42
Obr. 8 Spokojenost obyvatel ČL s místem kde žijí (vlastní zpracování)	43
Obr. 9 Nejatraktivnější místa pro občany ČL (vlastní zpracování)	43
Obr. 10 Přednosti obce ČL z pohledu místních obyvatel (vlastní zpracování)	44
Obr. 11 Nedostatky obce ČL z pohledu místních obyvatel (vlastní zpracování).....	45
Obr. 12 Míra účasti obyvatel ČL na místních kulturních akcích (vlastní zpracování).....	45
Obr. 13 Důvody neúčasti obyvatel ČL na místních kulturních akcích (vlastní zpracování)	46
Obr. 14 Nejatraktivnější akce pořádané v ČL (vlastní zpracování).....	46
Obr. 15 Nejvíce postrádaná volno-časová zařízení v ČL (vlastní zpracování)	47
Obr. 16 Nedostatečně podporované kulturní akce v obci (vlastní zpracování).....	48
Obr. 17 Míra účasti na volno-časových aktivitách občanů ČL mimo obec (vlastní zpracování)	48
Obr. 18 Důvod dojíždění obyvatel ČL za volno-časovými aktivitami mimo obec (vlastní zpracování)	49
Obr. 19 Míra členství obyvatel ČL v místních občanských sdružení (vlastní zpracování)	49
Obr. 20 Poměr členství v jednotlivých občanských sdružení (vlastní zpracování).....	50
Obr.21 Míra aktivity jednotlivých členů občanských sdružení ČL (vlastní zpracování)	50

Obr. 22 Míra účasti obyvatel ČL na přípravě a organizaci místních kulturních akcí (vlastní zpracování)	51
---	----

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Dosavadní a předpokládaný vývoj času života (Hofbauer, 2004, s. 27)	14
Tab. 2 Věkové složení obyvatel Českých Libchav (vlastní zpracování)	40

SEZNAM PŘÍLOH

P I. Dotazník

P II. Tabulky k obrázkům (grafům)

P III. Přehled pořádaných akcí

Příloha P I.: Dotazník**Dotazník na téma:****Způsoby trávení volného času dospělých občanů Českých Libchav a jejich spoluúčast při vytváření nových nabídek aktivního trávení volného času**

Tento dotazník sestavila Soňa Applová, studentka třetího ročníku bakalářského prezenčního studia oboru Sociální pedagogika při Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Výsledky výzkumu budou sloužit k vypracování závěrečné bakalářské práce na téma: „Kvalita trávení volného času obyvatel venkova – pohled do východočeské obce České Libchavy“.

Dotazník je zcela anonymní. Na následující otázky prosím odpovídejte jednou odpovědí (není-li uvedeno jinak). Vámi vybranou odpověď označte křížkem do příslušné kolonky. Nabízené odpovědi jsou uváděny ve dvou sloupcích pod danou kategorií nebo otázkou. Dotazník je určený pro občany Českých Libchav, kteří již dosáhli věku 18 let.

Velmi děkuji za Váš čas, spolupráci a ochotu při vyplňování dotazníku.

Pohlaví: žena muž**Věk:** 18 – 25 56 - 65 26 – 35 66 - 75 36 – 45 76 a více 46 – 55**Druh ekonomické činnosti:** zaměstnanec, pracující důchodce podnikatel student nezaměstnaný v invalidním důchodu v domácnosti jiné:.....

.....

1. Jak jste spokojen s Vaší obcí jako s místem kde žijete, pracujete?

☐ velmi spokojen	☐ velmi nespokojen
☐ spíše spokojen	
☐ spíše nespokojen	

2. Jaké místo je pro Vás v obci nejatraktivnější? Představte si, že přijela návštěva, která v obci nikdy nebyla. Čím byste se jí pochlubili?

.....
.....

3. V čem vidíte přednosti obce České Libchavy? (možné označit více odpovědí)

☐ klidné bydlení	☐ činnost spolků a zájmových organizací
☐ příjemné prostředí	☐ jiné:
☐ volno-časové aktivity (kultura, sport...)	
☐ vztahy s okolními obcemi	☐ nevím
☐ dobré mezilidské vztahy	

4. V čem naopak vidíte nedostatky? (možné označit více odpovědí)

☐ možnosti kulturního vyžití	☐ stav dětských hřišť
☐ možnosti sportovního vyžití	☐ vztah obyvatel k obci
☐ špatné mezilidské vztahy	☐ jiné:
☐ možnosti pro trávení volného času mládeže	
	☐ nevím

5. Účastníte se kulturních akcí pořádaných v obci?

☐ nikdy	☐ často
☐ velmi zřídka	☐ obvykle nevynechám žádnou akci
☐ občas	

6. Jestliže jste v otázce č. 5 označili možnost „nikdy“ , „velmi zřídka“ nebo „občas“ uveďte hlavní důvod:

☐ tyto akce pro mě nejsou atraktivní	☐ raději se účastním kulturních akcí mimo obec
☐ nedostatek financí	☐ jiné:.....
☐ nedostatek času	

7. Jaké aktivity pořádané v obci nejraději navštěvujete ve svém volném čase?
(uveďte max. 3 možnosti)

.....

8. Jaké volno-časové zařízení Vám zde chybí a chtěli byste jej využívat?

(možné označit více odpovědí)

☐ letní koupaliště	☐ cyklostezka
☐ dětská hřiště	☐ kvalitní restaurace, hospoda, kavárna
☐ klubovna, společenský dům pro občanské aktivity	☐ nic mi nechybí, stávající stav je dostatečný
☐ park	☐ jiné:
.....
☐ veřejná prostranství pro setkání lidí	☐ nevím
☐ hřiště pro organizované sporty (kopaná, tenis, volejbal...)	

9. Jaké kulturní akce jsou podle Vás nedostatečně podporované?*(možné označit více odpovědí)*

☐ taneční zábavy	☐ dobrovolná činnost (spolky, občanské aktivity)
☐ výlety	☐ nic mi nechybí, stávající stav je dostatečný
☐ besedy	☐ jiné:.....
☐ zájmová činnost (klubovna, zájmové kroužky)	
☐ diskotéky	☐ nevím

10. Dojíždíte za volno-časovými aktivitami (kultura, sport, zábava) také do okolních obcí?

☐ ano	☐ ne

11. Jaký je důvod dojíždění za volno-časovými aktivitami mimo obec?*(možné označit více odpovědí)*

☐ sport	☐ památky, procházky, poznání okolí
☐ kvůli kamarádům, rodině	☐ lepší akce, lepší organizace mimo obec
☐ v obci je málo aktivit	☐ jiný důvod:.....
☐ zábavy, diskotéky, plesy	☐ nevím
☐ divadlo, kino, koncert	

12. Jste členem některého z obecních občanských sdružení?

☐ Ano	☐ Ne

13. Jestliže jste členem některého z obecních občanských sdružení, kterého? (možné označit více odpovědí)

☐ Sdružení českolibchavských žen	☐ Spolek dobrovolných hasičů
☐ Myslivecké sdružení	☐ nejsem členem žádného sdružení

14. Jestliže jste na otázku č. 16 odpověděli, že jste členem některého z obecních občanských sdružení, označte jaká definice Vás lépe vystihuje:

- jsem spíše aktivním členem (obvykle nechybíte u žádné akce související s činností spolku)
- jsem spíše pasivním členem (obvykle se neúčastníte akcí souvisejících s činností spolku)

15. Podílíte se aktivně na přípravě a organizaci kulturních akcí v obci?

- ano ne

Příloha II.: Tabulky k obrázkům (grafům)

1. Poměr pohlaví

Pohlaví	Četnost	
	Počet respondentů	V %
žena	46	51
muž	44	49
celkem	90	100

2. Věkové složení

Věk	Četnost	
	Počet respondentů	V %
18-25	20	22
26-35	15	17
36-45	12	13
46-55	26	28
56-65	11	12
66-75	5	7
76 a více	1	1
celkem	90	100

3. Druh pracovního poměru

druh ekonomické činnosti	Četnost	
	Počet respondentů	V %
zaměstnanec, pracující	45	50
podnikatel, OSVČ	12	13
nezaměstnaný	2	2
v domácnosti	4	5
důchodce	11	12
student	12	13
v invalidním důchodu	3	4
důchodce v prac. poměru	1	1
celkem	90	100

4. Jak jste spokojen s obcí jako s místem kde žijete?

Míra spokojenosti	Četnost	
	Počet respondentů	V %
velmi spokojen	20	22
spíše spokojen	49	54
spíše nespokojen	21	24
velmi nespokojen	0	0
celkem	90	100

5. V čem vidíte přednosti obce České Libchavy? (možné označit více odpovědí)

Přednosti	Četnost	
	Počet respondentů	V %
žádné	1	1
nevím	7	8
vztahy s okolními obcemi	12	13
volno-časové aktivity	4	5
příjemné prostředí	50	56
menší rozloha	1	1
klidné bydlení	61	68
dobré mezilidské vztahy	12	13
činnost spolků a zájmových organizací	10	11

6. V čem naopak vidíte nedostatky? (možné označit více odpovědí)

Nedostatky	Četnost	
	Počet respondentů	V %
nevím	10	11
vztah obyvatel k obci	15	18
úklid, sběrný dvůr, motorest	8	9
špatné mezilidské vztahy	21	23
stav dětských hřišť	30	33
skládka odpadu	1	1
možnosti sportovního využití	38	42
možnosti pro trávení volného času mládeže	34	38
možnosti kulturního využití	22	24

7. Účastníte se kulturních akcí pořádaných v obci?

Míra účasti na kulturních akcích	Čestnost	
	Počet respondentů	V %
nikdy	3	4
velmi zřídka	11	12
občas	39	43
často	22	24
obvykle nevynechám žádnou akci	15	17
celkem	90	100

8. Jestliže jste v předešlé otázce označili možnost „nikdy“, „velmi zřídka“ nebo „občas“ uveďte hlavní důvod:

Důvod neúčasti	Čestnost	
	Počet respondentů	V %
tyto akce pro mě nejsou atraktivní	9	17
raději se účastním kulturních akcí mimo obec	5	9
nedostatek financí	3	6
nedostatek času	32	60
málo zveřejněné	1	2
fyzicky náročné kvůli pokročilému věku	3	6
celkem	53	100

9. Jaké aktivity pořádané v obci nejraději navštěvujete (max. 3 možnosti)? (otevřená otázka)

Nejoblíbenější kulturní akce	Čestnost	
	Počet respondentů	V %
zasedání zastupitelstva, schůze organizací	2	3
zábavy	20	22
výstavy	1	1
výlety	5	6
promítání filmových kronik	10	11
plesy	31	34
oslavy svěcení praporu + F& C festiválek	16	18
kulturní akce u Habřiny	6	7
hry bez katastrof	29	32
hasičské soutěže	10	11
fotbal	2	3
discotéky	10	11
činnost občanských spolků	10	11
pálení čarodějnic	2	3
country akce	2	3
besedy	2	3
akce pro děti	2	3

10. Jaké volno-časové zařízení Vám zde nejvíce chybí? (možné označit více odpovědí)

Chybějící volno-časové zařízení	Četnost	
	Počet respondentů	V %
nevím	2	2
nic mi nechybí, stávající stav je dostatečný	8	7
veřejná prostranství pro setkávání lidí	3	4
tělocvična	3	4
rehabilitační středisko	3	4
park	19	21
letní koupaliště	27	33
lavičky, posezení k odpočinku	4	5
kvalitní restaurace, hospoda, kavárna	34	39
klubovna	20	22
hřiště pro organizované sporty	42	48
dětská hřiště	43	49
cyklostezka	31	34

11. Jaké kulturní akce jsou podle Vás nedostatečně podporované? (možné označit více odpovědí)

Nedostatečně podporované kulturní akce	Četnost	
	Počet respondentů	V %
nevím	14	15
zájmová činnost	18	20
výlety	18	20
taneční závaby	10	11
soutěže pro děti	5	6
nic mi nechybí, stávající stav je dostatečný	33	37
dobrovolná činnost	8	10
diskotéky	10	11
besedy	7	8

12. Dojíždíte za volno-časovými aktivitami také do okolních obcí?

Zájem o volno-časové aktivity mimo obec	Četnost	
	Počet respondentů	V %
ano	68	76
ne	22	24
celkem	90	100

13. Jaký je důvod dojíždění za volno-časovými aktivitami mimo obec? (možné označit více odpovědí)

Důvod dojíždění za volno-časovými aktivitami mimo obec	Četnost	
	Počet respondentů	V %
nevím	3	4
zábavy, diskotéky, plesy	26	38
v obci je málo aktivit	10	45
sport	35	52
památky, procházky, poznání okolí	32	47
lepší akce, lepší organizace mimo obec	6	9
kvůli kamarádům, rodině	34	50
divadlo, kino, koncert	40	59

14. Jste členem některého z místních občanských sdružení?

Míra členství v místních občanských sdruženích	Četnost	
	Počet respondentů	V %
ano	44	49
ne	46	51
celkem	90	100

15. Kterého z místních občanských sdružení jste členem? (možné označit více odpovědí)

Míra účasti v různých občanských sdruženích z pohledu příslušnosti	Četnost	
	Počet respondentů	V %
Myslivecké sdružení	4	9
Hasičský spolek, SDH	22	50
Sdružení českolibchavských žen	26	59

16. Jestliže jste členem některého z místních občanských sdružení, jaká definice Vás nejlépe vystihuje?

Míra účasti v občanských sdruženích z pohledu aktivity	Četnost	
	Počet respondentů	V %
jsem spíše aktivním členem	35	80
jsem spíše pasivním členem	9	20
celkem	44	100

17. Podílíte se aktivně na přípravě a organizaci kulturních akcí v obci?

Míra účasti na přípravě a organizaci obecních akcí	Četnost	
	Počet respondentů	V %
ano	41	46
ne	49	54
celkem	90	100

PŘÍLOHA P III.: TABULKA POŘÁDANÝCH AKCÍ

Rozvržení akcí pořádaných v Českých Libchavách v letech 1999, 2004, 2007

Organizace	1999	2004	2007
	Program		
ZŠ a MŠ	Kroužky: taneční tělovýchovný, anj	Kroužky: taneční, pc, flétnový, anj	Kroužky: taneční, pc, flétnový, anj, výtvarný
	Koncert v kostele	Koncert v kostele	Koncert v kostele
		Výtvarné kavárničky pro dospělé	Výtvarné kavárničky pro dospělé
		Čertovský rej	Čertovský rej
		Jarmark	Jarmark
		Výstava prací	Výstava prací
			Vystoupení na ples
Myslivecké sdružení	Myslivecký ples	Myslivecký ples	Akce pro školu
	Výlov rybníka	Pálení čarodějnic	Pálení čarodějnic
	Poslední leč	Grilování selátka	Pomoc při „oslavách“
		Pomoc při „oslavách“	Pomoc při „divadle“
		Pomoc při „hrách“	Akce u rybníka
		Poslední leč	Poslední leč
Sdružení českolib. žen	Jiřinkový bál	Jiřinkový bál	Jiřinkový bál
	Dětský den	Dětský den	Dětský den
	Plavání	Plavání	Plavání
	Výlet do Polska	Výlet do Polska	Výlet do Polska
	Výlet do divadla	Výlet do divadla	Výlet do divadla
	Dětský karneval	Dětský karneval	Dětský karneval
		Učení mal. kraslic	Maškarní bál
		Výstava „Starkl“	Pomoc při „oslavách“
		Velikonoční výstava	Pomoc při „divadle“
		Diskotéka	Diskotéka
			Taneční zábava
			Výlet do mor. sklepa
Hasičský spolek	Hasičský ples	Hasičský ples	Hasičský ples
	Výlet Český ráj	Zájezd na výstavu has. techniky	Výlet do mor. sklepa
	Pomoc při „hrách“	Pomoc při „oslavách“	Pomoc při „oslavách“
	Hasičská soutěž	Pomoc při „hrách“	Diskotéka
		Cyklo výlet	Zábava
		Hasičská soutěž	Hasičská soutěž
			Cyklo výlet
			Pomoc při „divadle“
			Pálení čarodějnic
Obec	Obecní bál	Obecní bál	Obecní bál
	Hry bez katastru	Hry bez katastru	Hry bez katastru
	Kroniky a kronikáři Českých Libchav	1. výročí svěcení praporu a znaku obce	4. výročí svěcení praporu a znaku obce
			Divadelní představení
Církev	Koncert sk. GEMA	Koncert sk. GEMA	Koncert sk. GEMA
		Slav. žehnání varhan	
Občané sami	Country salon	Country salon	Country salon
	Country bál	Country bál	Country bál
		Promítání obec. kroniky	Promítání obec. kroniky
		Výstava obrazů	F&C festiválek
		Sraz rodáků	Sraz rodáků
			Jazz koncert

